

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГАДААДЫН ЗЭЭЛ, ТУСЛАМЖИЙН ХӨРӨНГӨӨР 2019 ОНЫ ТӨСВИЙН ЖИЛД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХЭЭР ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Нэг. Засгийн газрын гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж буй болон шинээр хэрэгжих төсөл, арга хэмжээний дэлгэрэнгүй танилцуулга

Монгол Улсын Засгийн газар хөгжлийн түнш улс, олон улсын байгууллагаас 1991-2017 онд нийт 4.38 тэрбум ам.долларын гадаад зээл, 2.62 тэрбум ам.долларын тусламжийг авч ашиглажээ. 2017 онд төсвийн дэмжлэгийн зориулалттай зээлийг оруулаагүй төслийн зээлийн ашиглалт 752.1 тэрбум буюу 309.4 сая ам.доллар байна. 2018 оны төсөвт гадаад төслийн зээлийн ашиглалт 835.9 тэрбум төгрөг, тусламжийн ашиглалт 110.0 тэрбум төгрөгөөр батлагдсан.

Хөгжлийн түнш улс, олон улсын байгууллагаас 2019 онд 1,242.3 тэрбум төгрөгийн зээл, тусламж ашиглахаас 525.7 тэрбум төгрөг буюу 42.3 хувийг Азийн хөгжлийн банк, 254.9 тэрбум төгрөг буюу 20.5 хувийг Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын зээл, тусламж эзэлж байна.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГАДААД ЗЭЭЛ, ТУСЛАМЖИЙН 2019 ОНЫ АШИГЛАЛТ

<i>(тэрбум.төгрөг)</i>			
Хөгжлийн түнш	Гадаад зээлийн ашиглалт	Гадаад тусламжийн ашиглалт	НИЙТ ДҮН
Азийн хөгжлийн банк	493.1	32.6	525.7
Хятад	205.7	49.2	254.9
Япон	125.8	18.9	144.7
Дэлхийн банк	109.0	10.6	119.6
Өмнөд Солонгос	43.7	0.5	44.2
Энэтхэг	46.7	-	46.7
Польш	16.0	-	16.0
Австри	14.3	-	14.3
Кувейт	-	18.7	18.7
Герман	22.3	12.0	34.3
Бельги	6.4	-	6.4
ХАХОУС	5.4	-	5.4
Беларус	3.5	-	3.5
Унгар	1.0	-	1.0
ЕСБХБ	2.0	0.5	2.5
НҮБ	-	1.9	1.9
Франц	1.5	-	1.5
Швейцарийн хөгжлийн агентлаг	-	0.7	0.7
НИЙТ ДҮН	1,096.3	146.0	1,242.3

Монгол Улсын 2019 оны төсвийн төсөлд гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг тооцохдоо Олон улсын валютын сантай хамтран хэрэгжүүлж буй “Өргөтгөсөн санхүүжилтийн хөтөлбөр”-ийн хүрээнд тохирсон төсвийн алдагдлын хэмжээг харгалзах, шинээр эхлэх төслүүдийн хувьд зээлийн ерөнхий хэлэлцээр хийгдсэн, 2018 онд тусгайлсан зээлийн хэлэлцээрийг хийж эх үүсвэрийг баталгаажуулах боломжтой, нийгэм, эдийн засгийн үр ашигтай төслүүд байх, үргэлжилж буй төслүүдийн хувьд хэрэгжилтийн явцыг харгалзан сайн хэрэгжиж буй үр ашигтай төслүүдийг дэмжих, нэн тэргүүний ач холбогдолтой төслүүдийн санхүүжилтийг түлхүү суулгах, 2017 болон 2018 онд дуусах ёстой боловч дуусаагүй, 2019 онд дуусах төлөвлөгөөтэй төслүүдийн санхүүжилтийг бүрэн тусгах зарчим баримталсан.

Засгийн газрын гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр 2019 оны төсвийн жилд нийт 111 зээлийн төсөл, 41 тусламжийн төслийг “байгаль орчныг хамгаалах, агаарын бохирдлыг бууруулах, бохир ус цэвэрлэх байгууламжуудыг шинэчлэх, аялал жуулчлалыг дэмжих”, “сургууль, цэцэрлэг, эмнэлгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, чанарыг сайжруулах”, “нефть бүтээгдэхүүн, эрчим хүчний хангамжийн найдвартай байдлыг нэмэгдүүлэх, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт хийх”, “нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжих, худалдаа, бизнесийн орчинг сайжруулах” болон бусад чиглэлээр санхүүжүүлнэ. Үүнд:

1. Байгаль орчныг хамгаалах, агаарын бохирдлыг бууруулах, бохир ус цэвэрлэх байгууламжуудыг шинэчлэх, аялал жуулчлалыг дэмжих чиглэлээр гадаад зээлийн хөрөнгөөр 254.46 тэрбум төгрөг, буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 39.92 тэрбум төгрөг тусгасан нь нийт гадаад зээл, тусламжийн 21%-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 2019 онд гадаад зээлийн 5, буцалтгүй тусламжийн 3 төсөл хэрэгжиж дуусна. Шинээр гадаад зээлийн 9, буцалтгүй тусламжийн 5 төсөл хэрэгжиж эхэлнэ.

Байгаль орчныг хамгаалах, бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг шинэчлэх хүрээнд Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газрын 300.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр 2018-2021 оны хугацаанд Улаанбаатар хотод хоногт 250,000 м3 бохир усыг цэвэрлэх хүчин чадал бүхий Төв цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барих төслийг хэрэгжүүлж эхлэхээс гадна Баян-Өлгий аймгийн Өлгий, Говьсүмбэр аймгийн Чойр, Дорнод аймгийн Чойбалсан, Увс аймгийн Улаангом, Завхан аймгийн Улиастай сумдад цэвэрлэх байгууламж шинээр барих, өргөтгөл хийх ажлыг Бүгд Найрамдах Польш Улсын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр тус тус хэрэгжүүлнэ.

Сүүлийн жилүүдэд Улаанбаатар хотын хүн амын өсөлт, барилгажилтын үр дүнд их хэмжээгээр үүсч буй барилга болон барилга нураалтын хатуу хог хаягдлыг зөв зохистойгоор булж устгах, дахин боловсруулах үйлдвэрийг Улаанбаатар, Эрдэнэт хотуудад Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкны зээл болон буцалтгүй тусламж, Бүгд Найрамдах Польш Улсын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр барина.

Агаарын бохирдлыг бууруулах зорилгоор гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийг дэмжиж, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн “1008 айлын түр суурьшуулах орон сууц” төслийн хүрээнд түрээсийн болон түр суурьшуулах орон сууцны хорооллуудыг барих ажлыг эхлүүлэх, мөн “Эдийн засгийн хөгжлийн хамтын ажиллагааны сангаас 2017-2019 онд авах зээлийн тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд

Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газар хоорондын ерөнхий хэлэлцээр"-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх орон сууцны хорооллуудыг шинээр барьж байгуулах төслүүдийн техник, эдийн засгийн үндэслэл болон орон сууцны хорооллын ерөнхий төлөвлөлтийг хийхээр төлөвлөж байна.

2. Сургууль, цэцэрлэг, эмнэлгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, чанарыг сайжруулах чиглэлээр 2019 оны төсөвт гадаад зээлийн хөрөнгөөр 174.45 тэрбум төгрөг, буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 62.84 тэрбум төгрөг тусгасан нь нийт гадаад зээл, тусламжийн 17%-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 2019 онд дуусах гадаад зээлийн хөрөнгөөр 104.5 тэрбум төгрөгийн 10 төсөл, буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 22.91 тэрбум төгрөгийн 3 төсөл, шинээр эхлэх гадаад зээлийн хөрөнгөөр 19.3 төгрөгийн 4 төсөл хэрэгжиж эхэлнэ.

Эдгээрээс боловсролын чанар, хүртээмж, сурч боловсрох тав тухтай орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн хэд хэдэн арга хэмжээ хэрэгжүүлж эхлүүлэхээр төлөвлөснөөс Азийн хөгжлийн банкны 50.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр 2018-2021 онд Эдийн засгийн хүндрэлийн үед боловсролын чанар ба хүртээмжийг дэмжих төслийг хэрэгжүүлж байна. Энэхүү төслөөр Улаанбаатар хотын Сонгинохайрхан дүүрэг, Дархан-Уул аймгийн Дархан суманд нийт 2 шинэ сургууль, Улаанбаатар хотын Баянзүрх, Хан-Уул, Налайх, Сонгинохайрхан дүүргүүд, Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сум, Дорноговь аймгийн Сайншанд суманд нийт 8 шинэ цэцэрлэг барих, Улаанбаатар хотын Баянгол, Хан-Уул, Налайх, Сонгинохайрхан, Сүхбаатар дүүргүүд, Говь-Алтай аймгийн Алтай суманд 8 сургуулийн өргөтгөл, Баянгол, Баянзүрх, Чингэлтэй, Хан-Уул, Сонгинохайрхан, Сүхбаатар дүүргүүдэд 16 цэцэрлэгийн өргөтгөлийн ажлыг эхлүүлнэ. Эдгээр ажлуудын үр дүнд сургуулийн багтаамж 4,500 суудал, цэцэрлэгийн ор 5,500 хүүхдийн ороор тус тус нэмэгдэнэ.

Мөн Япон Улсын 2.4 тэрбум иенийн буцалтгүй тусламжийн санхүүжилтээр 2018-2021 онд ерөнхий боловсролын сургууль байгуулах төслийг хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд уг төслийн хүрээнд Улаанбаатар хотын Хан-Уул, Чингэлтэй дүүргүүдэд шинэ сургууль тус тус барих, Баянзүрх дүүргийн 53 дугаар сургууль болон Налайх дүүргийн 109 дүгээр сургуулиудын өргөтгөлийн ажлыг эхлүүлнэ.

Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын 300.0 сая юанийн ерөнхий боловсролын сургууль барих буцалтгүй тусламжийн санхүүжилтээр 2018-2020 онд Улаанбаатар хотын Баянзүрх, Хан-Уул, Сонгинохайрхан дүүргүүдэд нийт 5,720 хүүхдийн багтаамжтай 7 сургууль, Архангай аймгийн Цэцэрлэг суманд 120 хүүхдийн багтаамжтай цэцэрлэгийг шинээр барих ажлыг эхлүүлэхээр төлөвлөсөн.

Эрүүл мэндийн чанар, үйлчилгээ сайжруулах хүрээнд Азийн хөгжлийн банкны 25.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр 2013-2020 оны хугацаанд “Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил 4 – нэмэлт санхүүжилт” төслийн хэрэгжүүлж байна. Энэхүү төслөөр Сонгинохайрхан дүүрэгт эрүүл мэндийн олон мэргэжлийн тусламжийг нэг цэгээс 157,000 оршин суугчдад үзүүлж, 200 ортой амбулаторит хэвтүүлэн эмчлүүлэх хэсэгтэй жишиг нэгдсэн эмнэлэг байгуулна. Түүнчлэн, Азийн хөгжлийн банкны 18.2 сая ам.долларын буцалтгүй тусламжийн санхүүжилтээр Сонгинохайрхан дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт оношилгоо, эмчилгээний тоног, төхөөрөмжөөр хангаж, мэс засал, эхийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэх, оношилгоо, лабораторийн хүчин чадлыг сайжруулах,

амбулаторийн болоод хэвтэн эмчлүүлэх хэсгийн нэгдсэн удирдлага менежмент, сувилгааны загвар тусламж үйлчилгээ, эмнэлгийн хог хаягдлын боловсруулалт, халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хянах арга хэмжээнүүд, өвчтөн, санхүүгийн удирдлагад зориулсан технологийн хэрэгслүүд зэргийг боловсронгуй болгоно.

Арабын эдийн засгийн хөгжлийн Кувейтийн сангийн 8.0 сая ам.долларын буцалтгүй тусламжийн санхүүжилтээр 2017-2019 оны хугацаанд Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүрэгт түлэгдэлт, хөлдөлт, нөхөн сэргээх мэс заслын төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн үйлчилгээг цогц байдлаар үзүүлэх, олон улсын чанар стандартад бүрэн нийцүүлэх, орчин үеийн оношилгоо эмчилгээний багаж тоног төхөөрөмжөөр иж бүрэн тоноглогдсон Гэмтэл, согог судлалын үндэсний төвийн харьяа 250 ортой Түлэнхийн төвийн барилгын цогцолбор барина.

Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын 55.5 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр 2013-2019 оны хугацаанд Улаанбаатар хотод Баянзүрх дүүрэгт Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд орчин үеийн шинжлэх ухаан, технологийн ололтуудыг нэвтрүүлж, улсын хэмжээнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зайны оношилгооны цахим эмнэлгийн нэгдсэн сүлжээг бий болгоно. Төслийн хүрээнд орчин үеийн шаардлага, стандартад нийцсэн 103 ортой, 15,468 м² талбайтай Үндэсний оношилгоо, эмчилгээний төвийн барилгыг барьж, өндөр хүчин чадалтай, орчин үеийн дэвшилтэт 233 нэр төрлийн тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн багаж хэрэгсэл нийлүүлж, Монгол Улсад анх удаа эмнэлгийн зориулалттай цөмийн шугаман хурдасгуур буюу изотопын бэсрэг үйлдвэрийг байгуулна.

3. Нефть бүтээгдэхүүн, эрчим хүчний хангамжийн найдвартай байдлыг нэмэгдүүлэх, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтыг хийх ажлын хүрээнд 2019 оны төсөвт гадаад зээлийн хөрөнгөөр 523.07 тэрбум төгрөг, буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 21.99 тэрбум төгрөг тусгасан нь нийт гадаад зээл, тусламжийн 39%-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 2019 онд гадаад зээлийн 14 төсөл, буцалтгүй тусламжийн 1 төсөл хэрэгжиж дуусна. Шинээр эхлэх гадаад зээлийн 10, буцалтгүй тусламжийн 1 төсөл хэрэгжиж эхэлнэ.

Тухайлбал, импортоос 100% хараат газрын тосны бүтээгдэхүүний дотоодын хэрэгцээг бүрэн хангах, нефьт-химийн үйлдвэрлэлийн салбарыг хөгжүүлэх зорилгоор Бүгд Найрамдах Энэтхэг Улсын 1 тэрбум ам.долларын зээлийн хөрөнгөөр жилд 1.5 сая тн дотоодын түүхий тос боловсруулах хүчин чадал бүхий “Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих” төслийг Дорноговь аймгийн Алтанширээ сумын нутагт хэрэгжүүлнэ.

Эрчим хүчний хангамжийн найдвартай байдлыг нэмэгдүүлэх хүрээнд Баянхонгор, Завхан, Өвөрхангай, Архангай, Дундговь, Хэнтий, Төв, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Сүхбаатар аймгуудын төвийн дулааны станц байгуулах төслийг Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлж эхлэх ба Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станцын өргөтгөлийн төслийг үргэлжлүүлэн Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлнэ.

Мөн Улаанбаатар-Мандалговь хооронд 249 км цахилгаан дамжуулах шугам барих төсөл, Эрдэнэбүрэнгийн усан цахилгаан станцын төслийг Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр, Дарханы дулааны цахилгаан станцын турбины

шинэчлэл төслийг Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улсын зээлийн хөрөнгөөр тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөж байна.

Орон нутгийн хүн амын хэрэглээний усан хангамжийг сайжруулах зорилгоор Тайшир-Алтайн 49 км усан хангамжийн хоолой татах төслийг Бүгд Найрамдах Австри Улсын зээлээр хэрэгжүүлнэ.

Дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын хүрээнд 2019 онд Улаанбаатар хотын шинэ олон улсын нисэх онгоцны буудал болон 32 км хурдны зам болон нийт 465.3 км авто замын ажлыг дуусгаж, ашиглалтад оруулна. Тухайлбал, Баянхонгор-Байдрагийн гүүр, Тосонцэнгэл-Улиастай, Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн чиглэлийн авто замын ажлуудыг дуусгаж, ашиглалтанд оруулна. Улаанбаатар-Дархан чиглэлийн авто замыг шинэчлэх, Дархан-Алтанбулаг, Улаанбаатар-Арвайхээр чиглэлийн авто замын өргөтгөл шинэчлэлийн ажлыг тус тус 2019 онд хийж эхэлнэ.

4. Нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжих, худалдаа, бизнесийн орчныг сайжруулах хүрээнд 2019 оны төсөвт гадаад хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр 185.95 тэрбум төгрөг, буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 19.66 тэрбум төгрөг тусгасан нь нийт гадаад зээл, тусламжийн 15%-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 2019 онд гадаад зээлийн 3, буцалтгүй тусламжийн 2 төсөл хэрэгжиж дуусна. Шинээр эхлэх гадаад зээлийн 4, буцалтгүй тусламжийн 1 төсөл хэрэгжиж эхэлнэ.

Тус чиглэлийн хүрээнд Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын 350.0 сая юанийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 2018-2020 оны хугацаанд Монгол Улсын Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улстай хиллэдэг Замын-Үүд, Гашуун сухайт, Шивээ хүрэн, Булган, Ханги, Бичигт зэрэг нийт 12 боомтод эдийн засгийн коридорыг хөгжүүлэх төслийг хэрэгжүүлнэ. Төслийг хэрэгжүүлснээр Монгол Улсын хилийн боомтуудад төрийн албан хаагчид, иргэд ажиллаж амьдрах таатай, эрүүл, аюулгүй орчин бүрдэх бөгөөд худалдаа, аялал жуулчлал нэмэгдсэнээр нийгэм, эдийн засагт өндөр ач холбогдолтой юм.

Азийн хөгжлийн банкны 40.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Төв аймгуудад хүнсний ногооны тариалалт, усалгаатай газар тариаланг дэмжих төслийг 2019-2024 онд хэрэгжүүлнэ. Төслийн хүрээнд усалалтын системийг шинээр барих, төрийн болон орон нутгийн өмчийн усалалтын системийг сэргээн засварлах, цаг уурын өөрчлөлтөд усалгаатай хүнсний ногоо эрхлэх, үйлдвэрлэлд шинэ нэр төрлийн таримал тарьж, технологи нэвтрүүлэх, өвлийн хүлэмж байгуулан, хөгжүүлэх, хүнсний ногооны агуулах, борлуулалтын сүлжээ, сав баглаа боодол байгуулах, тариалангийн талбайд ойн зурвас байгуулах үйл ажиллагаа хийгдэх юм.

Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын 78.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр 2018-2021 онд Баянхонгор, Архангай, Сүхбаатар, Ховд аймгуудад малын гоц халдварт өвчингүй тусгаарласан аж ахуй болон хоногт 200 бод, 1000 бог мал төхөөрөх, мах ангилж савлах үйлдвэр бүхий цогцолбор байгууламжийг барих, технологийн шинэчлэл хийх төсөл хэрэгжүүлж байна. Төслийн хүрээнд мал аж ахуйг эдийн засгийн эргэлтэд улирлын хамааралгүй тогтмол оруулах, мах, махан бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх, малчдын орлогыг тогтвортой өсгөх, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, орон

нутгийн тогтвортой хөгжлийг хангах, татварын орлогыг бүрдүүлэх зэрэг нийгэм, эдийн засгийн үр ашигтай юм.

Дэлхийн банкны 20.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр 2016-2021 онд уул уурхайн бус салбарын жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн экспортын чадавхийг бэхжүүлэх болон экспортын зах зээлд нэвтрэх боломжийг өргөжүүлэх зорилготой “Экспортыг дэмжих төсөл” хэрэгжүүлж байна. Төслийг хэрэгжүүлснээр гадаад худалдааны эрсдэлээс хамгаалах экспортын даатгалын тогтолцоо бүрдэн, жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний өрсөлдөх чадвар сайжирч, гадаад зах зээлд нийлүүлж буй бараа бүтээгдэхүүн нэмэгдэж экспортын зах зээл тэлэх боломж бүрдэнэ.

5. Бусад чиглэлийн төслийн хүрээнд 2019 оны төсөвт гадаад зээлийн хөрөнгөөр 98.02 тэрбум төгрөг, буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 29.60 тэрбум төгрөг тусгасан нь нийт гадаад зээл, тусламжийн 9%-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 2019 онд гадаад зээлийн 4, буцалтгүй тусламжийн 4 төсөл хэрэгжиж дуусна. Шинээр эхлэх гадаад зээлийн 3, буцалтгүй тусламжийн 4 төсөл хэрэгжиж эхэлнэ.

Хөдөлмөр, хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын хүрээнд Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын 146.4 сая юанийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр Улаанбаатар хотын Баянгол дүүргийн 20 дугаар хороонд 2016-2019 оны хугацаанд “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төв” төслийг хэрэгжүүлнэ. Тус төв нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нөхөн сэргээх амбулатори, эмчилгээний хэсэг болон хэвтэн эмчлүүлэх хэсэгтэй байх бөгөөд нийт барилгын талбайн хэмжээ 14,792 м², 250 өвчтөн хүлээн авах боломжтой юм. Мөн түүнчлэн, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын 135.0 сая юанийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр олон улсын шаардлагад нийцсэн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд болон спортын тамирчдад зориулсан 3500 хүний суудалтай тусгай тоноглол бүхий цогц спортын төвийг Буянт-Ухаа спорт цогцолборын хажуу барьж байгуулна.

Азийн хөгжлийн банкны 25.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр 2017-2020 оны хугацаанд “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хүрэх үйлчилгээг сайжруулж, оролцоог нэмэгдүүлэх төсөл” хэрэгжүүлэх бөгөөд тус төслийн хүрээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, хүүхдүүдэд хүрэх үйлчилгээг сайжруулах, оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор Улаанбаатар хот, Дархан-Уул, Дундговь, Дорнод, Архангай, Хөвсгөл болон Ховд аймгуудад нийт жишиг 7 хөгжлийн төвийг байгуулна. Төслийн хүрээнд шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах, тулгарч буй нийгмийн саад бэрхшээлийг бууруулна.

Гамшгаас хамгаалах хүрээнд Онцгой байдлын ерөнхий газарт 2019 онд Бүгд Найрамдах Польш Улс болон Бүгд Найрамдах Беларус Улсын хөнгөлөлттэй зээлийн 15.5 сая еврогийн хөрөнгөөр нийт гал түймэр унтраах, аврах, эрэн хайх зориулалтын 85 автомашин, шуурхай удирдлагын штаб 1 болон явуулын эмнэлэг 1 тус тус нийлүүлнэ.

Засгийн газрын гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжих төсөл, арга хэмжээг Төсвийн ерөнхийлөн захирагч, санхүүжүүлэгч тус бүрээр дэлгэрэнгүй авч үзвэл дараах байдалтай байна.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Гадаад зээл		Гадаад тусламж	
	Тоо	Дүн /сая төгрөг/	Тоо	Дүн /сая төгрөг/
01. Монгол Улсын Их Хурлын дарга			1	1,640.00
Хэрэгжиж байгаа			1	1,640.00
02. Монгол Улсын Ерөнхий сайд	1	1,560.00		
Шинээр хэрэгжих	1	1,560.00		
03. Монгол Улсын Шадар сайд	4	22,590.00	1	2,000.00
Хэрэгжиж байгаа	3	16,470.00	1	2,000.00
Шинээр хэрэгжих	1	6,120.00		
04. Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын дарга	1	8,700.00	1	680.00
Хэрэгжиж байгаа	1	8,700.00	1	680.00
05. Барилга, хот байгуулалтын сайд	9	96,200.00	2	9,150.00
Хэрэгжиж байгаа	5	55,490.00	1	150.00
Шинээр хэрэгжих	4	40,710.00	1	9,000.00
06. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд	1	3,500.00	6	16,360.00
Хэрэгжиж байгаа			6	16,360.00
Шинээр хэрэгжих	1	3,500.00		
07. Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайд	9	51,200.00	5	29,090.00
Хэрэгжиж байгаа	8	50,700.00	4	26,410.00
Шинээр хэрэгжих	1	500.00	1	2,680.00
08. Сангийн сайд	16	151,690.00	3	13,250.00
Хэрэгжиж байгаа	8	148,590.00	2	2,750.00
Шинээр хэрэгжих	5	3,100.00	3	10,500.00
09. Зам, тээврийн хөгжлийн сайд	12	243,320.00	1	9,090.00
Хэрэгжиж байгаа	9	197,830.00	1	6,670.00
Шинээр хэрэгжих	3	45,490.00	1	2,420.00
10. Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	3	8,530.00	2	900.00
Хэрэгжиж байгаа	1	2,470.00		
Шинээр хэрэгжих	2	6,060.00	2	900.00
11. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	5	30,210.00	3	1,401.00
Хэрэгжиж байгаа	2	23,210.00	1	380.00
Шинээр хэрэгжих	3	7,000.00	2	1,021.00
12. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	4	83,500.00	4	20,390.00
Хэрэгжиж байгаа	4	83,500.00	1	5,160.00
Шинээр хэрэгжих			3	15,230.00
13. Эрүүл мэндийн сайд	9	68,610.00	3	26,920.00
Хэрэгжиж байгаа	8	66,210.00	3	26,920.00
Шинээр хэрэгжих	1	2,400.00		
14. Эрчим хүчний сайд	11	125,010.00	2	8,320.00
Хэрэгжиж байгаа	7	90,530.00	2	8,320.00
Шинээр хэрэгжих	4	34,480.00		
15. Уул, уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд	1	46,200.00		
Шинээр хэрэгжих	1	46,200.00		
16. Монгол Улсын ерөнхий аудитор			1	50.00
Хэрэгжиж байгаа			1	50.00
18. Нийслэлийн Засаг дарга	19	145,310.00	4	5,462.00
Хэрэгжиж байгаа	11	106,710.00	2	5,340.00
Шинээр хэрэгжих	8	38,600.00	2	122.00
19. Дархан-Уул аймгийн Засаг дарга	1	9,000.00		
Хэрэгжиж байгаа	2	9,000.00		
20. Орхон аймгийн Засаг дарга			1	1,000.00
Хэрэгжиж байгаа			1	1,000.00
НИЙТ ДҮН	106	1,096,300.0	40	145,703.0

2.1. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

2.1.1. Монгол Улс дахь төлөөллийн байгууллагыг бэхжүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	НҮБ-ийн Хөгжлийн хөтөлбөр, Швейцарын хөгжлийн агентлаг
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.8 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,640.0 сая төгрөг

Иргэдийн төлөөллийн байгууллага, нутгийн удирдлагын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, чадавхыг бэхжүүлэхэд оршино.

2.2. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД

2.2.1. Харилцаа холбооны салбарын хүртээмж, чанар, хяналтыг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	22.1 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,560.0 сая төгрөг

Харилцаа холбооны чанар хүртээмжийг сайжруулах, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор нийт 15 хилийн боомт болон 28 сумдыг шилэн кабельд холбоно.

2.3. МОНГОЛ УЛСЫН ШАДАР САЙД

2.3.1. Зудын болон ой сав, тал газарт гарах гамшгийг даван туулах чадавхыг бэхжүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,000.0 сая төгрөг

Иргэдийн бүлгүүдийг байгуулж, орон нутагт суурилсан гамшгийн эрсдэлийн удирдлага (ОНСГЭУ)-ын арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулахад дэмжлэг үзүүлэх механизмуудыг туршин нэвтрүүлэх замаар орон нутгийн гамшгийн эрсдэлээс сэргийлэх, сэргээн босгох чадавхыг бэхжүүлэхэд чиглэгдэнэ. Төслийн үйл ажиллагаа нь ядуурлыг бууруулахад чиглэсэн, оролцооны зарчимд тулгуурлана. Төслийг Онцгой байдлын ерөнхий газар, нийслэл дүүргийн ОБГ, Хөвсгөл, Говь-Алтай, Дорнод, Сүхбаатар аймгуудад хэрэгжүүлэх ба төслийн сумдад зудаас шалтгаалсан малын хорогдол 10 хувиар буурна. Түймрээс шалтгаалсан малын хорогдол 15 хувиар буурна. Нутгийн иргэдийн түймэрт өртсөн дэд бүтэц 20 хувиар тус тус буурсан байна. Төслийн шууд үр шим хүртэгчид нь 12 сумын төвд оршин суудаг 2,500 өрх, тэр дундаа 250 өрх толгойлсон эмэгтэй өрх, нийт 7,000 малчин байна.

2.3.2. Ургамал, малын эрүүл ахуй, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах арга хэрэгслийг шинэчлэн сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	15.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,340.0 сая төгрөг

Мал, ургамлын эрүүл ахуйн хяналт шалгалтын тогтолцоог Дэлхийн Худалдааны Байгууллагын тавьдаг шаардлагын түвшинд хүргэх, мал, ургамлын гаралтай хөдөө аж ахуйн бараа бүтээгдэхүүний импорт болон экспортыг эрчимжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд төслийн зорилго оршино. Төслийн хүрээнд Сэлэнгэ, Дорноговь, Дархан-Уул аймагуудад болон Замын-Үүдийн боомтод мэргэжлийн хяналтын лабораторийн барилга барина.

2.3.3. Гал түймэртэй тэмцэх техник, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНПУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	7,130.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь Онцгой байдлын байгууллагад ашиглагдаж байгаа гал түймэр унтраах аврах, эрэн хайх зориулалтын автомашин техникийг олон улсын түвшинд хүргэх, гал түймэр унтраах аврах ангиудын техникийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, олон улсын жишигт нийцсэн багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангах, аврах, эрэн хайх, гал түймэртэй тэмцэх чадавхыг сайжруулах, бэлтгэл бэлэн байдлыг хангуулахад төслийн зорилго оршино.

2.3.4. Гамшиг, ослын үед үүрэг гүйцэтгэх хээрийн эмнэлэг байгуулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНПУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	6.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,120.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь төрийн цэргийн байгууллагын, түүний дотор онцгой байдлын байгууллагын гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй хохирлын хэмжээг багасгах, гамшгийн улмаас үүссэн нөхцөлийг хэвийн байдалд оруулах, гамшгийг хохирол багатай даван туулах чадавхыг бэхжүүлэх, нэмэгдүүлнэ.

2.3.5. Гал түймэртэй тэмцэх техник, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНБУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	15.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,000.0 сая төгрөг

Онцгой байдлын байгууллагад ашиглагдаж байгаа гал түймэр унтраах аврах, эрэн хайх зориулалтын автомашин техникийг олон улсын түвшинд хүргэх, гал түймэр унтраах

аврах ангиудын техникийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, олон улсын жишигт нийцсэн багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, аврах, эрэх хайх, гал түймэртэй тэмцэх чадавхийг сайжруулах, бэлтгэл бэлэн байдлыг хангуулахад төслийн зорилго оршино.

2.4. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

2.4.1. Олборлох үйлдвэрлэлийн засаглалыг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	480.0 мянган ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	680сая төгрөг

Олборлох салбар (уул уурхай, газрын тос, уран)-аас олж буй орлого, түүний захиран зарцуулалт, лиценз олголт, шилжүүлэлт, гэрээ гэх зэрэг санхүүгийн болон санхүүгийн бус мэдээллийг олон нийтэд ил тод болгосноор түүнийг нийтийн сайн сайхны төлөө захиран зарцуулахад оролцогч талуудын хариуцлагыг нэмэгдүүлэхэд чиглэнэ.

2.4.2. Ухаалаг засаг төсөл /ДБ/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	12.6 сая зээлжих тусгай эрх ~ 19.4 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	8,700 сая төгрөг

Мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн дэвшлийг оновчтой ашиглах замаар төрийн үйл ажиллагааг илүү сайжруулан төрийн үйлчилгээг үр ашигтай, ил тод, хүртээмжтэй болгох зорилготой. Энэ зорилгын хүрээнд цахим засгийг хөгжүүлэх эрх зүйн орчныг сайжруулах, мэдээлэл технологийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх, Засгийн газрын мэдээллийг цахимжуулах, иргэдэд төрийн үйлчилгээг онлайн хэлбэрээр хүргэх, иргэдийн технологийн хэрэглээний тэгш бус байдлыг багасгах, хүний нөөцийн чадавхийг бэхжүүлнэ.

2.5. БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН САЙД

2.5.1. Зүүн өмнөд Говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжлийн төсөл-1

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	21.2 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	31,050.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь төсөлд хамрагдсан Өмнөговь, Дорноговь, Өвөрхангай, Архангай аймгуудын дэд бүтцийг хөгжүүлэх, эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих, үр ашигтай-зөв төлөвлөх, өргөн хүрээг хамарсан нийтийн аж ахуйн үйлчилгээ болон нийтийн ахуйн үйлчилгээний тогтвортой байгууллагыг бий болгоход чиглэж байна.

2.5.2. Зүүн өмнөд Говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжлийн төсөл-нэмэлт санхүүжилт 2

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	20.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	15,000.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь төсөлд хамрагдсан Хөвсгөл, Хэнтий, Дундговь, Булган, Сүхбаатар аймгуудын төвийн дэд бүтэцийн барилгын ажлуудыг бүрэн гүйцэтгэн, эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих, үр ашигтай-зөв төлөвлөх, өргөн хүрээг хамарсан нийтийн аж ахуйн үйлчилгээ болон нийтийн ахуйн үйлчилгээний тогтвортой байгууллагыг бий болгоход чиглэж байна.

2.5.3. Өмнөговь, Дорноговь аймгийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоох суурин газруудын хөгжил төсөл MON-0204

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	15.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2011-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	150.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь Өмнөговь аймгийн Ханбогд, Цогтцэций, Гурвантэс сумд, Дорноговь аймгийн Сайншанд сумд экологийн даацыг бууруулалгүй хотын иргэдийн тав тухтай амьдрах орчныг хангасан уул уурхай, барилга, барилгын материал, хүнсний үйлдвэрлэл, газрын тос боловсруулах үйлдвэр, эрчимжсэн ХАА, тээвэр ложистик, шинжлэх ухаан, боловсролын цогцолборт тулгуурласан төв болгон хөгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, цэвэрлэгдсэн бохирыг цаашид ногоон байгууламжийн усжуулалт, үйлдвэр болон технологийн хэрэглээнд ашиглах боломжийг бүрдүүлэх, мөн хэрэглээнээс гарсан бохир усыг үндэсний стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэх бүтээмж өндөртэй, эрчим хүчний хэмнэлттэй шинэ технологийн тоног төхөөрөмж бүхий бүрэн биологи цэвэрлэгээний байгууламжийг ашиглалтад оруулахад оршино.

2.5.4. Орон сууцны хороолол, дэд бүтэц төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	117.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2011-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,900.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотын VII дугаар хороолол, XIV дүгээр хороололд баригдах орон сууцны барилга, VII дугаар хороолол, МҮОНРТ-ийн орчимд баригдах орон сууцны хорооллын гадна инженерийн шугам сүлжээний угсралтын ажлыг гүйцэтгэнэ. Улаанбаатар хотын VII-р хороолол, Монголын Радио телевизийн хэрэг эрхлэх газрын орчмын орон сууцны хорооллын инженерийн шугам сүлжээ, VII, XIV-р хороололд баригдах 2592 айлын орон сууцны барилга, инженерийн шугам сүлжээний угсралтын ажил хийгдэнэ.

2.5.5. Дэд бүтцийн хөгжил-Баянзүрх, Дархан, Сэлэнгэ төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Австри Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	5.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	100.0 сая төгрөг

Аймаг, нийслэлийн иргэдийн аюулгүй, тав тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор хүн амын тоо өндөр, гэр хорооллын дэд бүтэц бага хөгжсөн Баянзүрх дүүрэг болон Дархан хотын алслагдсан хороод, Сэлэнгэ аймгийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх, алслагдсан баг, хороодын гудамж талбайг камержуулах, гэрэлтүүлгийн ажлууд хийгдэнэ.

2.5.6. Дэд бүтцийн хөгжил-Сонгинохайрхан төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Австри Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	7.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	100.0 сая төгрөг

Нийслэлийн иргэдийн аюулгүй, тав тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор хүн амын тоо өндөр, гэр хорооллын дэд бүтэц бага хөгжсөн Сонгинохайрхан дүүргийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх, алслагдсан хороодын гудамж талбайг камержуулах, гэрэлтүүлгийн ажлууд хийгдэнэ.

2.5.7. Тайшир-Алтай ус хангамж төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Австри Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	14.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,900.0 сая төгрөг

Говь-Алтай аймгийн төв Алтай хотод 6000 орчим өрхөд 20000 гаруй хүн ам ажиллаж амьдарч байгаа бөгөөд Алтай хотын усан хангамжийн усны нөөцийн одоо ашиглаж байгаа эх үүсвэр нь хүн амын ундны усны стандартыг хангадаггүй, кальци, магнийн харьцаа алдагдсан, хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж байгаагаас гадна усны нөөцийн хэмжээ ус хэрэглээний өнөөдрийн хэрэгцээг хангаж чадахгүй болоод байна. Энэхүү төсөл нь Говь-Алтай аймгийн Алтай хотын 20 гаруй мянган хүн амын ундны усны хэрэгцээг хангах чухал холбогдолтой.

2.5.8. Аймгийн төвүүдийн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн шинэчлэх, шинээр барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНПУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	17.5 сая доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	0,510.0 сая төгрөг

Баян-Өлгий аймаг, Завхан аймгийн Улиастай сум, Сүхбаатар аймгийн Баруун урт, Говь-Сүмбэр аймгийн Чойр сум, Дорнод аймгийн Чойбалсан сум, Сэлэнгэ аймгийн Хөтөл

сум, Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумдын 1970-1990 онуудад баригдсан элэгдэж хуучирсан бохир ус цэвэрлэх байгууламжуудыг шинэчлэх, шинээр барьснаар иргэдийн эрүүл, аюулгүй, тав тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилготой.

2.5.9. Улаанбаатар хотын төв цэвэрлэх байгууламжийг барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар- – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	300.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	40,000.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотын Сонгинохайрхан дүүрэгт бүрэн биологи цэвэрлэгээний 250,000 м³/хон хүчин чадалтай цэвэрлэх байгууламж шинээр барьж, ашиглалтад оруулна. Төслийг хэрэгжүүлснээр Улаанбаатар хотын хөрс, ус, агаарын бохирдол багасч хүн амын ажиллаж, амьдрах нөхцөл сайжрах ба төслийн үр дүнг Улаанбаатар хотын барилгажсан хэсгийн 553600 орчим оршин суугч, гэр хорооллын 30 орчим хувь ба нийт 772000 орчим оршин суугчид хүртэнэ.

2.5.10. 1008 айлын түр суурьшуулах орон сууц барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	350.0 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	9,000.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүрийн 9-р хороонд гэр хорооллын дахин төлөвлөлтөд орж газраа чөлөөлсөн иргэдийг орон сууцжуулах, түр оршин суугчдын амьдрах нөхцөлийг сайжруулах зорилгоор нийт 21 давхар, 8 орон сууцны барилга, газар доорхи 2 нэгдсэн гражийн барилга барьж байгуулна.

2.5.11. Эрдэнэт хотын Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн өргөтгөл төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНФУ
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	9.54 сая доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2013-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,530.0 сая төгрөг

Эрдэнэт хотын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн, хүчин чадлыг нэмэгдүүлснээр хот өргөжин хөгжих, үйлдвэр, орон сууцны барилга нэмэгдэх; бохир усны цэвэрлэгээний үр дүнг дээшлүүлэн, улмаар хүн амыг аюулгүй эрүүл орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх зэрэг эдийн засгийн болон нийгмийн хэрэгцээг хангахад оршино.

2.6. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД

2.6.1. Гэр хорооллын ариун цэврийн байгууламжийг боловсронгуй болгох замаар хөрсний бохирдлыг бууруулах төсөл – MON49113

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	2.8 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,250.0 сая төгрөг

Төслийн үр нөлөөгөөр гэр хорооллын бүсэд нийгмийн эрүүл мэндийн нөхцөл сайжирч, хөрсний бохирдол буурна. Төслөөс хүлээж буй үр дагаврын хувьд сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийг гэр хороололд нэвтрүүлэх болон хүний хаягдал ялгадсаас үүдэлтэй хөрсний бохирдлыг бууруулах загвар үйл ажиллагаануудыг туршин хэрэгжүүлнэ.

2.6.2. Хөвсгөл нуурын байгалийн цогцолборын орчны бүсийн иргэдийн амьжиргааг дэмжих, тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төсөл 9183-MON

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,940.0 сая төгрөг

Хөвсгөл нуурын байгалийн цогцолборт газрын орчны бүсийн Ханх, Чандмань-Өндөр, Цагаан-Үүр, Алаг-Эрдэнэ, Рэнчинлхүмбэ, сум, Хатгал тосгоны иргэдийг аялал жуулчлалын зах зээлтэй холбох замаар тэдний орлогыг нь нэмэгдүүлж, нутгийн иргэдэд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлал, мал аж ахуй, бэлчээр, хог хаягдлын асуудлыг цогц байдлаар шийдвэрлэнэ. Малчдын бүлгийг чадваржуулах сургалт, уулзалт, танилцах аялал зохион байгуулна.Зээлийн эргэлтийн сангаас бичил зээл олгон эргэлтийн сангийн цаашдын тогтвортой байдлын стратегийг боловсруулна.

2.6.3. Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох-1 үе шат төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	11.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,220.0 сая төгрөг

Монгол Улсын тусгай хамгаалалттай газрын менежментийн систем(дэмжих бүс болон экологийн коридор)-ийг чадавхижуулах, тэр дундаа уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой зөвлөмж гаргах, хөрөнгө оруулалт хийх, орон нутгийн хүн амын амьжиргааг дээшлүүлж тогтворжуулна. Уг төсөл нь уур амьсгалын нөлөөллийг харгалзаж үзэж биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах, амьжиргааны түвшнийг сайжруулах чиглэлээр хэрэгжүүлж байгаа Монгол-Германы хамтарсан “Биологийн төрөл зүйл” хөтөлбөрийн зорилгыг биелүүлэх үндсэн үйл ажиллагаа юм.

2.6.4. Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох-2 үе шат төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	19.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	4,500.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь сонгогдсон ТХГН болон нийлмэл/ холбоос нутгуудын (орчны бүс болон экологийн коридор, энд дурьдсанаар кластер) тогтвортой, үр дүнтэй менежментийг бэхжүүлэх, нутгийн ард иргэдийн тогтвортой амьжиргааг дэмжихэд оршино.

2.6.5. Монгол орны баруун бүсэд газрын доройтол, хөгжлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, дүйцүүлэн хамгааллыг нэвтрүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Нэгдсэн Үндэсний Байгууллага
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	1.2 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	230.0 сая төгрөг

Монгол орны баруун бүсэд хөгжлийн сөрөг нөлөөлөл, газрын доройтлыг бууруулах үе шат, дүйцүүлэн хамгааллыг ландшафтын түвшний төлөвлөлт, менежментэд нэвтрүүлэх замаар уул уурхайгаас бэлчээрт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулахад төслийн зорилго оршино. Цаашид төслийн зорилтот сумдын доройтсон бэлчээрт худаг гаргах, булаг шанд тохижуулах, хөв цөөрөм байгуулах аргаар бэлчээрийн ургах чадварыг нэмэгдүүлэх, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоход дэмжлэг үзүүлнэ.

2.6.6. Тогтвортой аялал жуулчлалыг дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	38.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2024
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,500.0 сая төгрөг

Аялал жуулчлалыг дэмжих замаар ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, дэд бүтцийг шийдвэрлэх, цаашилбал нийгмийн амьжиргааг дээшлүүлэх, байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангахад оршино.

2.6.7. Мазаалай баавгайн амьдрах орчны нөхцөлийг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	11.3 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,210.0 сая төгрөг

Мазаалай баавгайг байгалийн нөхцөлд нь хамгаалахын тулд түүний амьдрах орчны таатай нөхцөлийг дэмжин тэтгэх замаар боломжтой орон зайг нь тэлэх, амьдрах орчны чанарыг илэрхийлэх түлхүүр хүчин зүйлийн (уст цэг, идэш тэжээлийн нөөц, нуугдах хоргодох боломжтой газар нутаг) нөлөөллийг нэмэгдүүлэхэд оршино.

2.7. БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙД

2.7.1. Баруун бүсийн бага ангийн сурагчдын дотуур байрны нөхцөлийг сайжруулах төсөл – JFPR9182

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,050.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь хүүхэд бүрт, ялангуяа малчин өрхийн хүүхдэд чанартай боловсролыг тэгш, хүртээмжтэй эзэмшүүлэх үүднээс баруун бүсийн Увс, Завхан, Говь-

Алтай аймгуудад 12 сумын дотуур байрны их засвар болон өргөтгөлийн ажлыг хийж, дотуур байрны орчин нөхцөл, дотуур байрны хууль эрх зүйн орчин болон хүүхдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар сайжруулна. Эдгээр сургуулийн дотуур байранд амьдарч буй малчдын хүүхдүүдэд төслийн үр дүн шууд хүрнэ.

2.7.2. Дээд боловсролын шинэчлэл төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	12.5 сая зээлжих тусгай эрх ~ 20.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2012-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,220.0 сая төгрөг

Дээд боловсролын хөтөлбөрийн чанар, нийцэмж, дээд боловсролын засаглал, удирдлага, санхүүжилтийн үр өгөөж болон тэгш байдал, хүртээмжийг сайжруулах замаар Монгол улсын хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцэхүйц дэлхийн хэмжээнд өрсөлдөх чадвартай их, дээд сургууль төгсөгчдийн тоог нэмэгдүүлэхэд оршино.

2.7.3. Боловсролын чанарын шинэчлэл төсөл /ДБ/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	19.5 сая зээлжих тусгай эрх ~ 30.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	8,460 сая төгрөг

Төсөл нь бага боловсролын эх хэл, байгалийн ухаан ба математикийн сургалтын чанар, үр дүнг сайжруулж, сургуулийн түвшинд төлөвлөлтийг бэхжүүлэх замаар бага боловсролын чанарыг сайжруулах зорилготой. Төслийн бүрэлдэхүүн хэсгүүд:

1. Бага боловсролын сургалтын чанарыг сайжруулах арга хэмжээ,
2. Багш бэлтгэх ба багшийн мэргэжил дээшлүүлэх үйл ажиллагаа,
3. Сургуулийн тэтгэлэгт хөтөлбөр.

2.7.4. Ухаалаг боловсрол

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНСУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	19.6 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,500.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь уламжлалт сурах бичигтэй хослуулан төрөл бүрийн мультимедиа, интерактив контент ашиглах, анги танхимд багш төвтэй сургалт явагдах, мэдээллийн технологид суурилсан сургалтад үе шаттай шилжих боломж бүрдэхэд оршино. Төсөлд 150 төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулиудыг хамруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг нийлүүлэх, суурилуулах, төсөлд хамрагдаж буй багш нарын мэргэжлийг дээшлүүлэх, сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэгдэхэд ашиглагдах дижитал тоног төхөөрөмжийг эх хэл дээр ашиглах нөхцөл бололцоогоор хангана.

2.7.5. Шинэ зууны боловсрол төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	45.7 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	800.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд нийслэлийн 97, аймгийн төвийн 55, сумын 473, нийт 625 сургуулийн шилэн кабель бүхий интернетийн үйлчилгээг хүртэх боломжтой болно. Түүнчлэн, боловсролын салбарын мэдээллийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох нөхцөл бүрдэх бөгөөд төслийн хүрээнд нийт 25 мянган компьютер нийлүүлж сургуулийн багш нарыг 100% зөөврийн компьютерээр хангаж, сурагч, багш нарын хооронд мэдээллийг түргэн шуурхай авах, Е-контентыг хэрэглэх орчин бүрдэнэ.

2.7.6. Мэдээллийн технологийн боловсрол болон аутсорсингийн төвийг байгуулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНЭУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	20.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	500.0 сая төгрөг

Олон улсын түвшинд хүрэхүйц мэргэжлийн өндөр ур чадвартай хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх, мэдээллийн технологийн гадаад аутсорсингийг хөгжүүлэх зорилгоор олон улсын жишигт нийцсэн мэдээллийн технологийн боловсрол, аутсорсингийн төвийг байгуулж, улмаар мэдээллийн технологийн салбараар дамжуулан Монгол Улсын экспортыг дэмжихэд төслийн зорилго оршино.

2.7.7. Инженер технологийн дээд боловсрол төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Япон Улсын Засгийн газар – ЯОУХААБ
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	6.8 тэрбум иен
Төсөл хэрэгжих хугацаа	715 сая иен- зөвлөх үйлчилгээнд 2014-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	19,220.0 сая төгрөг

Монгол Улсад өндөр мэдлэг, ур чадвар бүхий инженер, технологийн мэргэжилтэн бэлтгэх, инженерийн боловсролын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, багшлах боловсон хүчний нөөцийг бэхжүүлэх, сургалтын орчныг шинэчлэх, чанарыг сайжруулахад оршино.

2.7.8. Эдийн засгийн хүндрэлийн үед боловсролын чанар ба хүртээмжийг дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	50.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	12,000.0 сая төгрөг

Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөртэй уялдуулж 3 ээлжээр ажиллаж байгаа сургуулиудыг 2 ээлжид шилжүүлэх, сургуулиас өмнөх, бага болон дунд сургуулиудын боловсролын чанарыг сайжруулах юм.

2.7.9. Ерөнхий боловсролын сургууль барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	300.0 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,500.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд Сонгинохайрхан дүүргийн 6-р хороо, 25-р хороо, 26-р хороо, Баянзүрх дүүргийн 12-р хороо, 19-р хороо, Хан-Уул дүүргийн 15-р хорооны сургууль болон Архангай аймгийн цэцэрлэгийн барилгыг тус тус барина.

2.7.10. Өрсөлдөх чадвартай дээд боловсрол төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	500.0 сая төгрөг

МУИС-ийн хичээлийн 6 дугаар байрыг шинэчлэн барих ба номын сангийн автоматжуулалт, мэдээлэл сүлжээний аюулгүй байдлыг хангасан орчин үеийн ухаалаг систем бүхий тоног төхөөрөмжийг суурилуулж сургалт судалгааны шинэлэг орчин бүрдүүлнэ. Төсөл хэрэгжсэнээр дараах үр дүнд хүрнэ.

"Боловсролын талаар төрөөс баримтлах бодлого"-оор төрөөс өгсөн даалгаврыг биелүүлэх нөхцөл бүрдэж, "МУИС-ийг 2016-2024 онд хөгжүүлэх стратегийн төлөвлөгөө"-г хэрэгжүүлэх суурь нь тавигдана.

- Улс орны хэмжээнд нээлттэй үйл ажиллагаа явуулах, дэвшилтэт технологи бүхий тоног төхөөрөмжтэй лабораторитой болно.
- Монгол улсын сургалт, эрдэм шинжилгээ эрхэлдэг бусад их сургууль, судалгааны байгууллагын эрдэмтэдтэй хамтын судалгаа хийх нөхцөл бүрдэнэ.
- Судалгааны чанарыг илүү өндөр түвшинд гаргаж, МУИС-ийн эрдэмтдийн олон улсын нэр хүнд бүхий сэтгүүлд хэвлүүлэх бүтээлийн тоо өснө.
- Оюутны суралцах орчин эрс сайжирч, "ухаалаг" боловсролын тогтолцоо бүрдэж, сургалтын чанар дээшилж, оюутны сэтгэл ханамж өснө.
- Азид өрсөлдөх чадвартай их сургуулийг цогцлуулах суурь нөхцөлийг бүрдүүлэхэд энэ төслийн ач холбогдол оршино.

2.7.11. Буянт-ухаа спорт ордны боломж ашиглалтыг нэмэгдүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	15.0 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,680.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд олон улсын стандартад нийцсэн соёл, спортын арга хэмжээ зохион байгуулах зорилгоор Буянт ухаа спорт ордны тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн сайжруулна.

2.7.12. Ерөнхий боловсролын сургуулийн барилга барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Япон Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	2.4 тэрбум иен
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	9,000.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотод өндөр чанартай бага дунд боловсролын сургалтын байрыг барьж, барилга байгууламжийн тоо хүрэлцээгүй байдлыг сайжруулах, боловсролын салбарыг хөгжүүлэх зорилготой. Улаанбаатар хотын Хан-Уул, Чингэлтэй, Баянзүрх, Налайх дүүргүүдэд Япон Улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр Ерөнхий боловсролын сургуулийн өргөтгөл, сургуулийн шинэ барилга барьж, сургалтын орчныг сайжруулна.

2.7.13. Монгол-Японы сургалтын эмнэлэг барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Япон Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	8 тэрбум иен
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	9,860.0 сая төгрөг

Монголын эмнэлгийн үйлчилгээний чанарыг дээшлүүлэхийн тулд анхны сургалтын эмнэлэг барина.

2.8. САНГИЙН САЙД

2.8.1. Бүс нутгийн хилийн үйлчилгээг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	10,920.0 сая төгрөг

Замын-Үүд, Алтанбулаг, Бичигт хилийн боомтуудын үйл ажиллагааг сайжруулж, гаалийн автоматжуулсан мэдээллийн системийг шинэчлэн сайжруулах, тус системийг Татварын ерөнхий газрын мэдээлэл, харилцаа холбооны системүүдтэй харилцан ажиллах чадвартай болгож, гадаад худалдааны цахим нэг цонхны системийг нэвтрүүлэх бэлтгэл ажлыг хангана. Төслийн хүрээнд дараах ажлуудыг хийхээр төлөвлөж байна. Үүнд:

- Замын-Үүд, Алтанбулаг, Бичигтийн хилийн боомтуудын боомтын барилга байгууламжийг өргөтгөн шинэчилнэ. 1.6-1.8 км, 4 эгнээ хатуу хучилттай авто зам болон авто зогсоол барина. Сүхбаатар боомтод нэг цэгийн үйлчилгээний цогцолбор барина. Боомтуудын гаалийн хяналт шалгалтын тоног төхөөрөмжүүдийг шинэчлэх,
 - КАИС-ийг шинэчлэх, мэдээлэл технологийн системүүдийг харилцан ажиллах чадвартай болгох,
 - Цахим нэг цонхны үйлчилгээг нэвтрүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах юм.

2.8.2. Зээлийн баталгааны системийг бүрдүүлэх замаар эдийн засгийг төрөлжүүлэх, ажлын байрыг бий болгох төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
---------------------------------	---------------------

Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	60.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	8,620.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь урт хугацаат хадгаламжийн зах зээлийг бүрдүүлэх замаар жижиг ба дунд үйлдвэрлэл жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдэд урт хугацаатай, батлан даалттай санхүүжилт авах боломжийг бүрдүүлж, эдийн засгийн төрөлжүүлэх болон ажил эрхлэлтийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ. Жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгч иргэд, аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүгийн үйлчилгээ авах боломжийг нэмэгдүүлж, уул уурхайн бус салбаруудын ажил эрхлэлтийг бий болгох замаар эдийн засгийг төрөлжүүлэхэд оршино.

2.8.3. Төлбөрийн системийн шинэчлэл төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	20.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	19,510.0 сая төгрөг

Эдийн засаг дахь өсөн нэмэгдэж буй санхүүгийн зах зээлийн хэрэгцээг хангах, улс үндэстнийг бүхэлд нь хамарсан төлбөрийн цогц үйлчилгээг бий болгох, төлбөр түргэн гүйцэтгэх төлбөрийн найдвартай системтэй болох, санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангахад чиглэгдэж байна. Төслийн хүрээнд төлбөрийн системийн шинэчлэлийг хийж, техник, тоног төхөөрөмжийг суурилуулах, төлбөрийн системийн дэд бүтцийг сайжруулна.

2.8.4. Хөдөө аж ахуй, хөдөөгийн хөгжлийн төсөл-Энгийн

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	35.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	16,800.0 сая төгрөг

Хөдөө аж ахуйн салбарын ААН-үүдэд дамжуулан зээл олгох, зээлүүдэд мониторинг хийх, салбарын эрдэм шинжилгээний байгууллага, малчдын хоршоодыг дэмжих чиглэлээр тоног, төхөөрөмжийг нийлүүлэх, ХАА-н 7 чиглэлээр сургалт судалгаа хийнэ. Мөн малчдын бүлэг хоршоод, анхан шатны боловсруулагчид, орон нутгийн засаг захиргааны ажилтнууд, аж ахуйн нэгжүүд болон арилжааны банкуудын ажилтнуудын чадавхыг бэхжүүлэх сургалтууд мөн төслийн үр дүнд хүрэх зорилгоор сонгогдсон салбарт шаардлагатай судалгааны ажлууд хийгдэнэ.

2.8.5. Хөдөө аж ахуй, хөдөөгийн хөгжлийн төсөл-Тусгай

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	10.7 сая зээлжих тусгай эрх ~ 15 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	16,950.0 сая төгрөг

Агробизнесийн чиглэлийн хувийн хэвшилд хөрөнгө оруулах замаар хөдөө аж ахуй, хөдөөгийн хөгжлийг дэмжин ажлын байр бий болгох, Монгол улсын эдийн засгийг солонгоруулах, ядуурлыг бууруулахад хувь нэмэр оруулна.

2.8.6. Тогтвортой амьжиргаа-3 төсөл

**Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон
Санхүүжилтийн хэлбэр**

Дэлхийн банк
Хөнгөлөлттэй зээл,
буцалтгүй тусламж

Санхүүжилтийн нийт хэмжээ

Зээл: 16.1 сая зээлжих тусгай эрх ~
25.0 сая ам.доллар,
Тусламж: 3,3 сая ам.доллар

Төсөл хэрэгжих хугацаа

2015-2020

2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт

16,010.0 сая төгрөг гадаад зээл,
2,000.0 сая төгрөг гадаад тусламж

Монгол Улсын хөдөө орон нутагт тэргүүлэх ач холбогдол бүхий хөрөнгө оруулалтыг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, түүнд засаглал болон иргэд, олон нийтийн оролцоог сайжруулахад чиглэгдэнэ.

Орон нутгийн хөгжлийн санг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан орон нутгийн удирдлага, иргэдэд дунд хугацааны төлөвлөлт, олон нийтийн оролцоо, төсөв бэлтгэх, батлах, төсвийн гүйцэтгэл, худалдан авалт, хяналт шалгалт, тайлагнах, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, бэлчээрийн төлөвлөлт, менежмент зэрэг чиглэлээр сургалт зохион байгуулах, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хэрэгжилтийг хангах чадавхийг бэхжүүлэх. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хүрээнд хийгдэх үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд чиглэсэн урамшууллыг шалгуур хангасан сумдад олгох, санхүүжилтийн шууд дэмжлэг үзүүлэх.

2.8.7. Уул уурхайн дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл

**Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон
Санхүүжилтийн хэлбэр**

Дэлхийн банк
Хөнгөлөлттэй зээл,
буцалтгүй тусламж

Санхүүжилтийн нийт хэмжээ

Зээл: 16.0 сая зээлжих тусгай
эрх ~ 25.0 сая ам.доллар,
Тусламж: 4.1 сая ам.доллар

Төсөл хэрэгжих хугацаа

2011-2019

2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт

8,000 сая төгрөг гадаад зээл,
750 сая төгрөг гадаад тусламж

Уул уурхайн дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төслийн хөгжлийн зорилт нь санхүүжилтийн эх үүсвэрээс үл хамааран уул уурхайн болон боловсруулах үйлдвэрийг дэмжихийн тулд дэд бүтцийн салбарт хөрөнгө оруулалт хийхийг дэмжиж дэд бүтцийн төслүүдийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх дотоод чадавхийг нэмэгдүүлнэ.

Эдгээр зорилтуудын хүрээнд 1/ бүс нутгийн дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө бэлтгэх, техник-эдийн засгийн үндэслэлийг судалгаа хийж, санал болгож буй төслүүдийн эдийн засаг, санхүүгийн үр дүнг тодорхойлох, 2/ Засгийн газрын санхүүжилттэй төслүүдийг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулагчидтай гэрээ, хэлэлцээ хийх чиг үүрэгтэй төрийн байгууллагуудын чадавхийг бэхжүүлэх, 3/ Монголын өмнийн бүс дэх Гүний усны нөөцийн менежментийг хийх орон нутгийн засаг захиргааны чадавхийг бэхжүүлэх үйл ажиллагаа хэрэгжүүлнэ.

2.8.8. Экспортыг дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон

Дэлхийн банк

Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	14.3 сая зээлжих тусгай эрх ~ 20.0 сая ам.доллар,
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	12,107 сая төгрөг

Монгол Улсын эдийн засгийн уул уурхайн салбараас хамааралтай байдлыг бууруулж эдийн засгаа төрөлжүүлэх, экспортын бүтээгдэхүүний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байгаа тул энэхүү төсөл нь уул уурхайн бус салбар дахь жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгч аж ахуй нэгжийн экспортын чадавхийг бэхжүүлэх, экспортын зах зээлийг өргөжүүлэх зорилготой.

Энэхүү төслийг хэрэгжүүлснээр Монгол Улсын хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүдийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад зах зээлд экспортлоход шаардлагатай мэдлэг, ур чадвар олгох, туршлага судлах, экспортын даатгал гэх мэт санхүүгийн шинэ бүтээгдэхүүнүүдийг бий болгох, санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэхээс гадна тодорхой зорилтот зах зээлүүдэд нэвтрэх боломжийг нээнэ.

2.8.9. Төсвийн санхүүгийн удирдлагын ил тод, үр ашигтай байдал төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	23,410.0 сая төгрөг

Төсвийн хөрөнгө оруулалт удирдлага, татварын мэдээллийн системийн дэд бүтэц, хяналтын системийг сайжруулахад оршино.

2.8.10. Төсөв, санхүүгийн тогтвортой байдлыг дэмжих төсөл 1, 2

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	8,8 сая зээлжих тусгай эрх ~ 12.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2022
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	10,490.0 сая төгрөг

Төсөв, санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх болон зарлагын удирдлагын чанарыг сайжруулах зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газарт дараах чиглэлээр дэмжлэг үзүүлнэ:

1. макро-эдийн засаг болон төсвийн удирдлагыг бэхжүүлэх,
2. төрийн санхүүгийн удирдлагын үр ашгийг дээшлүүлэх зорилгоор төсвийн сахилга батыг сайжруулах,
3. санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлыг сайжруулах зорилгоор банкны системийн уян хатан чанарыг бэхжүүлэх,
4. нийгмийн халамж, нийгмийн даатгалын санхүүгийн удирдлага, засаглалыг бэхжүүлэх замаар нийгмийн хамгааллын төсвийн зарлагын чанарыг сайжруулах.

2.8.11. БНСУ-ын 500.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх салбарын хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын багц төсөл арга хэмжээ

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНСУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
--	------------------------------------

Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	500.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газраас авах 500.0 сая ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр эрүүл мэнд, боловсрол, зам, тээвэр, дэд бүтэц, барилга хот байгуулалт, эрчим хүч, хөдөө аж ахуй байгаль орчны салбарын багц төслүүдийг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна.

2.8.12. БНХАУ-ын 1 тэрбум ам.долларын үлдэгдэл хөрөнгөөс хэрэгжүүлэх салбарын хөгжлийн багц төсөл, арга хэмжээ

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	233.2 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	19,300.0 сая төгрөг

Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газраас авах 1.0 тэрбум ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн үлдэгдэл хөрөнгөөс Дэд бүтэц, авто зам, боловсрол, эрүүл мэнд, нийгмийн салбарын хөгжлийн багц төслүүдийг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна.

2.8.13. БНХАУ-ын тусламжийн төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	350 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	9,000.0 сая төгрөг

Засгийн газрын 2017 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдрийн 179 дүгээр тогтоолоор Хятадын талаас шинээр олгох 2 тэрбум юанийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр “Улаанбаатар хотын гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэх инженерийн болон нийгмийн дэд бүтэц бүхий бичил дэд төвүүд байгуулах” төслийг хэрэгжүүлэх шийдвэр гарсан.

2.8.14. Дэд бүтэц төсөл - Нүхэн гарц төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	40.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	500.0 сая төгрөг

Нийслэл хотын замын хөдөлгөөний ачааллыг бууруулах үндсэн зорилтын хүрээнд Нийслэлийн Сонгинохайрхан, Баянзүрх, Баянгол дүүргүүдэд 6 байршилд авто-тээврийн хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

1. СХД, Москвагийн гудамж, үйлдвэрчний эвлэлийн гудамжны уулзвараас урагш Нөхөрлөлийн гудамжтай холбох автозам, нүхэн гарц
2. БГД, Нарны замын баруун, төмөр замын зоорьноос урагш Тээвэрчдийн гудамжтай холбох автозам, нүхэн гарц

3. СБД, Энхтайвны гүүр баруун талд, Нарны зам, Моннисын урд уулзвараас Дундголын гудамжтай холбох авто зам, нүхэн гарц
4. БЗД, Нарантуулын уулзвар, Нарны зам болон Их хүрээ гудамжны уулзвар, нүхэн гарц
5. БЗД, Ахмадын хорооллын зүүн урд буюу нарны замаас урагш хүннүгийн гудамж хүртэлх авто зам, нүхэн гарц
6. БЗД, Жанжин клубын автозамаас урагш Хүннүгийн гудамж хүртэлх автозам, нүхэн гарц сэл зорчих нүхэн гарцын байгууламж, төмөр замын гармуудыг байгуулна.

2.8.15. Дэд бүтэц төсөл - Сэлбэ гол орчмыг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	60.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	500.0 сая төгрөг

Ногоон Улаанбаатар 2030 хөтөлбөр, Улаанбаатар хотын иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах үндсэн зорилтын хүрээнд хотоор дайран урсах Сэлбэ голын дагуу иргэдийн чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх эко, аюулгүй орчныг бий болгох юм. Нарны замаас хойд чиглэлд Дамбадаржаагийн гүүр хүртэл нийт урт 8.5км, 120.7 орчим га талбайг хамарч байна. Нийт автозамын урт 6км урт, нийт дугуйн зам, явган замын урт 9км урт. Нийт ногоон байгууламж, тохижилтын хэмжээ 107.55 га талбайг хамарч байна.

2.8.16. Экспортын зээлийн шугам JBIC-CLA

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Япон Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	8.0 сая иен
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,280.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь Монгол Улсын Засгийн газар, Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны банк хооронд байгуулах экспортын зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн төслийн хүрээнд зээлийн шугам нээж, зээлийн эх үүсвэрийг дотоодын арилжааны банкаар дамжуулан дотоодын үйлдвэрлэгч, аж ахуйн нэгжээс гаргасан төслийн хүсэлтэд үндэслэн тэдгээрийн бизнесийг өргөжүүлэхэд шаардлагатай экспортын зээл олгох замаар үйлдвэрлэлийг дэмжиж, эдийн засгийн өсөлтийг сайжруулахад оршино.

2.8.17. Хилийн боомтын дэд бүтэц

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	350.0 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	9,000.0 сая төгрөг

МУ, БНХАУ-тай хиллэх нийт 13 боомт үйл ажиллагаагаа явуулж байгаагаас хамгийн өндөр ачаалал бүхий том, олон улсын зэрэглэлтэй төмөр болон авто замаар нэвтрүүлэх байнгын ажиллагаатай боомт болох Замын-Үүд, Гашуунсухайт боомтуудын барилга байгууламжийг шинэчилж өргөтгөнө. Ингэснээр боомтын нэвтрүүлэх чадвар нэмэгдэж, аялал жуулчлал, худалдааны эргэлт өсөх таатай нөхцлийг бүрдүүлж өгөх юм.

2.9. ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН САЙД

2.9.1. Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн автозамыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр төсөл-1

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	125.0 сая доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2012-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,590.0 сая төгрөг

Монгол Улсын баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн авто замын нийт урт нь БНХАУ-тай хил залгаа Ярантын хилийн боомтоос ОХУ-тай хил залгаа Улаанбайшинтын хилийн боомт хүртэл 743.1км бөгөөд энэхүү коридор нь Монгол Улсыг баруун бүсийн Ховд, Баян-Өлгий аймгаар БНХАУ-ын Шинжаань бүс, ОХУ-ын Сибирийн бүстэй холбох Азийн авто замын АН-4, CAREC-ийн коридор 4"а" чиглэлийн нэг хэсэг юм. Энэхүү коридорыг Монгол Улсын болон Азийн авто замын төлөвлөлтийн стандартыг хангахуйц асфальт бетон хучилттай авто замаар бүрэн холбосноор Монгол Улсын эдийн засгийн тогтвортой хөгжил, дотоодын зах зээлийг дэмжиж, улмаар дамжин өнгөрөх ачаа, зорчигч тээвэрлэлтийг хөгжүүлэхэд чиглэгдсэн Монгол Улсын тээврийн стратегийг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой юм.

2.9.2. Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн автозамыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр төсөл-2

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	125.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2014-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	53,900.0 сая төгрөг

Монгол Улсын баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн авто замын нийт урт нь БНХАУ-тай хил залгаа Ярантын хилийн боомтоос ОХУ-тай хил залгаа Улаанбайшинтын хилийн боомт хүртэл 743.1км бөгөөд энэхүү коридор нь Монгол Улсыг баруун бүсийн Ховд, Баян-Өлгий аймгаар БНХАУ-ын Шинжаань бүс, ОХУ-ын Сибирийн бүстэй холбох Азийн авто замын АН-4, CAREC-ийн коридор 4"а" чиглэлийн нэг хэсэг юм. Энэхүү коридорыг Монгол Улсын болон Азийн авто замын төлөвлөлтийн стандартыг хангахуйц асфальт бетон хучилттай авто замаар бүрэн холбосноор Монгол Улсын эдийн засгийн тогтвортой хөгжил, дотоодын зах зээлийг дэмжиж, улмаар дамжин өнгөрөх ачаа, зорчигч тээвэрлэлтийг хөгжүүлэхэд чиглэгдсэн Монгол Улсын тээврийн стратегийг хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой юм.

2.9.3. Бүс нутгийн ложистикийн төвийг хөгжүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл, Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	28.4 сая зээлжих тусгай эрх
Төсөл хэрэгжих хугацаа	Тусламж-5 сая ам.доллар 2011-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	7,420.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг хангах таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх, гадаадаас Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөх тээвэрлэлтийг нэмэгдүүлж, үр ашгийг дээшлүүлэхэд оршино. Мөн Замын-Үүд боомтод үр ашигтай, өрсөлдөхүйц, найдвартай холимог тээврийн системийг хөгжүүлэх ложистикийн төвийг байгуулах зорилготой юм.

2.9.4. Баянхонгор-Байдрагийн гүүр чиглэлийн 129.4 км авто зам барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	59.8 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2018
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	7,530.0 сая төгрөг

Хөдөө аж ахуйд суурилсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлд хөрөнгө оруулалт хийх, бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулах, зах зээлд нийлүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх замаар хөдөөгийн хүн амын амьжиргааг сайжруулж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах явдал юм. Энэ хүрээнд Баянхонгор-Байдрагийн гүүр чиглэлийн 129.4 км авто зам барих ажил хийгдэж, баруун бүсийн эдийн засгийн хөгжилд томоохон түлхэц үзүүлэх ач холбогдолтой юм.

2.9.5. Тосонцэнгэл-Улиастай чиглэлийн 114 км авто зам барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	44.4 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2018
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	5,530.0 сая төгрөг

Хөдөө аж ахуйд суурилсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлд хөрөнгө оруулалт хийх, бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулах, зах зээлд нийлүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх замаар хөдөөгийн хүн амын амьжиргааг сайжруулж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах явдал юм. Энэ хүрээнд Тосонцэнгэл-Улиастай чиглэлийн 114 км авто зам барих ажил хийгдэж, энэ нь баруун бүсийн эдийн засгийн хөгжилд томоохон түлхэц үзүүлэх ач холбогдолтой юм.

2.9.6. Тосонцэнгэл-Улиастай чиглэл Загастайн давааны 67 км авто зам барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	24.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

“Шинэ бүтээн байгуулалт, дунд хугацааны зорилтот хөтөлбөр” болон Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан аймгийн төвүүдийг нийслэл хоттой хатуу хучилттай авто замаар холбох зорилтын дагуу Улиастай-Тосонцэнгэл чиглэлийн Загастайн давааны 67 км хатуу хучилттай авто замын барилгын ажлыг хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөөд байна.

2.9.7. Улаанбаатар-Хөшигтийн хөндий шинэ нисэх онгоцны буудлын хурдны зам барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
--	-------------------------------------

Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	147.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2018
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	33,670.0 сая төгрөг барилга угсралт, 700.0 сая төгрөг зөвлөх

Улаанбаатар-Хөшигтийн хөндий олон улсын шинэ нисэх онгоцны буудал ашиглалтад орж байгаатай холбогдуулж, энэ чиглэлийн 32.5 м өргөн асфальт бетон хучилттай зорчих хэсэгтэй, 2 урсгал 6 эгнээтэй олон улсын стандартад нийцсэн хурдны авто замыг ашиглалт оруулж, авто замын сүлжээг нэмэгдүүлэх, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг бий болгоход төслийн зорилго оршино.

2.9.8. Улаанбаатар хотын олон улсын шинэ нисэх буудал барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Япон Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	35.3 тэрбум иен
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	76,670.0 сая төгрөг 11,230.0 сая төгрөг зөвлөх

Улаанбаатар хотын Олон улсын нисэх онгоцны шинэ буудлыг барьж, улмаар Чингис Хаан олон улсын нисэх онгоцны буудлын үйлчилгээнд тулгарч буй хүндрэлийг арилгах, агаарын тээврийн салбарын хөгжлийг эрчимжүүлэхэд төслийн зорилго оршино.

2.9.9. Бүс нутгийн автозамыг хөгжүүлэх, зам засварын төсөл 2

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	60.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,500.0 сая төгрөг

Зам засвар, шинэчлэлийн ажлыг хийж, замын аюулгүй байдлыг хангах, замын хөрөнгийн удирдлагын чадавх, хэрэгжилтийг сайжруулахад чиглэнэ.

2.9.10. Бүс нутгийн авто замыг хөгжүүлэх, засвар арчлалтын төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	60.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	40,990.0 сая төгрөг

Зам засвар, шинэчлэлийн ажлыг хийж, замын аюулгүй байдлыг хангах, замын хөрөнгийн удирдлагын чадавх, хэрэгжилтийг сайжруулахад чиглэнэ.

2.9.11. Өндөрхаан нисэх онгоцны буудлыг шинэчлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Кувейт Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,670.0 сая төгрөг

Нисэх буудлын ашиглалтыг сайжруулах, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах, Орон нутгийн аялал жуулчлалыг нэмэгдүүлэх, тав тухтай, аюулгүйн шаардлага хангасан үйлчилгээг иргэдэд үзүүлэх зорилготой.

2.10. ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

2.10.1. Хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эсрэг гэр бүлийн хүчирхийлэлттэй тэмцэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	540.0 сая төгрөг

Улс төр, эдийн засаг, нийгэм, соёл, гэр бүлийн хүрээнд жендэрийн тэгш байдлыг хангах, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, олон салбарыг хамарсан хариу арга хэмжээ авах орчныг бүрдүүлэхэд оршино.

2.10.2. Хууль сахиулах их сургуулийн 3000 сонсогчийн хичээлийн төв байрны сургалтын лаборатори, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангалт төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНСУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	2.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,470.0 сая төгрөг

Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэгтэй агентлаг байгууллагуудын эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн хүний нөөцийг бэлтгэх, тэднийг мэргэшүүлэх үүрэгтэй Хууль сахиулахын их сургуулийн сургалтын хөтөлбөрийн агуулга болон сургалтын чанар, орчныг олон улсын жишигт нийцүүлэн шинэчлэн сайжруулах, суралцагч, багш, албан хаагч нарт сурч ажиллах таатай орчин нөхцөл бүрдүүлэхэд оршино.

2.10.3. Улаанбаатар хот, аймгийн төвийн гудамж талбайг камержуулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	28.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,980.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь иргэдийн аюулгүй, таатай орчинд амьдрах үндсэн зорилтын хүрээнд Улаанбаатар хотын 9 дүүрэг, 21 аймгийн төвүүдийн зам, гудамж, талбайн камерын хяналтын цэгийг нэмэгдүүлж, Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, бүтээмжийг дээшлүүлэхэд оршино.

2.10.4. Архивын ерөнхий газрын цогцолбор барилгын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангалт төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНСУ
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	19.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	4,080.0 сая төгрөг

Үндэсний архивын баримтат өв найдвартай урт хугацаанд хадгалагдаж, архивын үйл ажиллагаа болон иргэдэд мэдээлэл хүргэх үйлчилгээ сайжруулах зорилготой.

2.10.5. Жендэрт суурилсан хүчирхийлэлтэй тэмцэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Швейцарийн хөгжлийн агентлаг
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	360.0 сая төгрөг

Монгол улсад жендэрт суурилсан хүчирхийлэл, ялангуяа гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, ирээдүйд бүрэн устгах үндэсний чадавхыг дээшлүүлэх зорилготой.

2.11. ХУНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД

2.11.1. Хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг дэмжих замаар иргэдийн амьжиргааг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Швейцарийн хөгжлийн агентлаг
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	4.0 сая доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	380.0 сая төгрөг

Хүнсний ногоо болон үрийн аж ахуйн үр өгөөжийг сайжруулах замаар орлогын эх үүсвэрийг бий болгох, хүнсний нэр төрлийг нэмэгдүүлж хөдөөгийн хүн ам, ялангуяа 5 га хүртэлх газар эзэмшдэг жижиг фермерүүд болон хоршоологчдын амьжиргааг дэмжихэд оршино. Импортын хүнсний ногоо болон үрийн хэрэглээг бууруулах Засгийн газрын үйл ажиллагааг дэмжих юм.

2.11.2. Хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг дэмжих замаар амьжиргааг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,090.0 сая төгрөг

Хүнсний ногоо болон үрийн аж ахуйн үр өгөөжийг сайжруулах замаар орлогын эх үүсвэрийг бий болгох, хүнсний нэр төрлийг нэмэгдүүлж хөдөөгийн хүн ам, ялангуяа 5 га хүртэлх газар эзэмшдэг жижиг фермерүүд болон хоршоологчдын амьжиргааг дэмжихэд оршино. Импортын хүнсний ногоо болон үрийн хэрэглээг бууруулах Засгийн газрын үйл ажиллагааг дэмжих юм.

2.11.3. Хүнсний ногооны үйлдвэрлэл, нэмүү өртгийн сүлжээг хөгжүүлэх

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНПУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	10.2 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

Хөдөө аж ахуйн зориулалт бүхий Трактор угсрах үйлдвэр барих, дотооддоо трактор угсарч, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний өртөг бууруулах, улс орны эдийн засагт дэмжлэг үзүүлэх, баялаг бүтээх, ажлын байр нэмэгдүүлэхэд төслийн зорилго оршино.

2.11.4. Зах зээл ба бэлчээрийн удирдлагын хөгжил төсөл - нэмэлт санхүүжилт

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Хөдөө аж ахуйг хөгжүүлэх олон улсын сан
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	9.1 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	5,420.0 сая төгрөг

Хөдөөгийн иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх, амьжиргааг тогтвортой дээшлүүлэх, Монгол Улсын Засгийн газрын Монгол мал хөтөлбөр, Хоршооллыг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлэхэд төслийн зорилго оршино.

2.11.5. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	24.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	17,790.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд худалдаж авах техник нь үр тариа, таримал тэжээлийн үйлдвэрлэлд нэн шаардлагатай байгаа дундаас дээш хүчин чадалтай трактор юм. Энэхүү техник, тоног төхөөрөмжийг тодорхой хувийг урьдчилгаатай, үлдэгдэл төлбөрийг урт хугацаатай зээлээр олгох нөхцөлөөр худалдан борлуулахаар төлөвлөж байна. Энэхүү төслийг хэрэгжүүлснээр үр тарианы үйлдвэрлэл эрхэлдэг иргэн, аж ахуйн нэгжид техникээ шинэчлэхэд томоохон дэмжлэг үзүүлнэ.

2.11.6. Биокомбинат үйлдвэрийн өргөтгөл, шинэчлэл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Унгар улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

“Биокомбинат” ТӨҮГ-ын барилга, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлийг хийснээр орчин үеийн өндөр мэдрэмжтэй, нарийвчлал өндөртэй багаж хэрэгсэлтэй болж, олон улсын стандартад нийцсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэнэ.

2.11.7. Махны үйлдвэр, хорио цээрийн бүс бүхий цогцолбор байгууламж барих, технологийн шинэчлэл хийх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	78.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	5,000.0 сая төгрөг

Олон улсын стандарт болон импортлогчийн шаардлагад нийцсэн өдөрт 200 бод, 1000 бог мал төхөөрч ангилан савлах хүчин чадалтай, өдөрт 10 тн махыг дулааны аргаар

боловсруулах үйлдвэрийг бүсчлэн байгуулж мал төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэрүүдэд техник технологийн шинэчлэл хийнэ.

2.11.8. Усалгааны системийн тогтолцоог дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	120.0 сая төгрөг

Төв аймгийн Борнуур суманд боловсронгуй усалгааны системийг нэвтрүүлж, 920 га талбайг усаар хангах нөхцлийг бүрдүүлэхэд оршино.

2.12. ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

2.12.1. Хөдөлмөр эрхлэлтийн ур чадварыг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	17.0 сая зээлжих тусгай эрх
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	42,600.0 сая төгрөг

Хөдөө аж ахуй, барилга, зам тээврийн салбарт мэргэжлийн боловсрол, сургалт (МБС)-ын тогтолцоог хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэн хөгжүүлэх, төгсөгчдийн мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх, улмаар 3 салбарт хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинг нэмэгдүүлэх. 2. Суурь, бүрэн дунд боловсролын түвшинд ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх; ахлах ангид STEM сургалтыг загвар болгон хөгжүүлэх хүний нөөц, сургалтын орчин бүрдүүлэхэд оршино.

2.12.2. Хүнс тэжээл, нийгмийн халамжийн төсөл-Нэмэлт санхүүжилт

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	20.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2014-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	16,140.0 сая төгрөг

НДЕГ-ын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартуудыг баримтлан ажиллах ажиллагааг дэмжих МТ-ийн системийг сайжруулах, Өрхийн мэдээллийн санг шинэчлэх, санал хүсэлт, гомдол шийдвэрлэх механизм бий болгоход оршино.

2.12.3. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төв барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	135.0 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	5,160.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд Баянгол дүүргийн 20 дугаар хороонд нийт 14990 м² талбайтай нөхөн сэргээлт хөгжлийн төв, туслах багажийн төв, цайны газар, ажлын өрөө, сургалтын өрөө болон стандарт эмчилгээний өрөө бүхий Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төвийг барьж байгуулна.

2.12.4. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хүрэх үйлчилгээг сайжруулж, оролцоог нэмэгдүүлэх төсөл /АХБ/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	590.0 сая төгрөг

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хүрэх үйлчилгээг сайжруулах, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, мөн тэдний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, оролцоог нэмэгдүүлэх, өөрөөр хэлбэл бие даах чадвар, нийгэм, эдийн засагт тэдний оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлэхэд оршино.

2.12.5. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	18.4 сая зээлжих тусгай эрх ~ 25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	16,860 сая төгрөг

Ажилгүйдлийг бууруулах, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хөдөлмөрийн зах зээлийг хөгжүүлэх, төрийн хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний чанар, ил тод байдлыг сайжруулах замаар иргэдийн ажилд орох боломжийг нэмэгдүүлж, хөдөлмөрийн зах зээлийг хөгжүүлэхэд оршино.

Энэ зорилгын хүрээнд: 1.Хөдөлмөрийн болон нийгмийн халамжийн албадыг шинэчлэх, хөдөлмөр эрхлэлтийн албадтай хамтран нийтийн хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний үр ашиг, хамрах хүрээг сайжруулна, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлсэн сургалтын нэгдсэн хөтөлбөртэй болох. 2. Санхүүгийн болон санхүүгийн бус санхүүгийн дэмжлэг олгох замаар тогтвортой ажлын байр бий болгоход чиглэсэн жижиг аж ахуйн шинээр эрхлэх, өргөжүүлэх боломжуудыг бүрдүүлнэ. 3. Орон нутгийн хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн газруудын санаачилсан хөдөлмөрийн зах зээлийн идэвхитэй үйл ажиллагааг дэмжихэд чиглэсэн тэтгэлэг олгоно. 4.Хөдөлмөрийн зах зээлийн төрөл бүрийн мониторинг, дүн шинжилгээ хийх, хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн хамрах хүрээ, чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

2.12.6. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгай тоноглол бүхий спорт цогцолбор барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	135.0 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	7,720.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд олон улсын стандартын шаардлага хангасан, физик эмчилгээний өрөө бүхий хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгай тоног төхөөрөмжөөр бүрэн тоногдсон спорт цогцолборыг барьж байгуулна.

2.12.7. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төвийн нэмэлт туслалцааны төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	30.9 сая юань
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	6,910.0 сая төгрөг

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төвийн хүрээнд шаардлагатай гол нэвтрэх зам, холбох зам буюу төмөр бетон гүүр, гадна гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламж болон автомат усалгааны систем, иж бүрэн спортын талбай зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэнэ.

2.12.8. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хүрэх үйлчилгээг сайжруулж, оролцоог нэмэгдүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	25.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	7,900.0 сая төгрөг

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хүрэх үйлчилгээг сайжруулах, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, мөн тэдний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, оролцоог нэмэгдүүлэх, өөрөөр хэлбэл бие даах чадвар, нийгэм, эдийн засагт тэдний оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлэхэд оршино.

2.13. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

2.13.1. Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр 4 төсөл – MON0236

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	14.00 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2013-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	14,420.0 сая төгрөг

Эмнэлгийн салбарыг хөгжүүлэх, салбарын үр ашиг, засаглал, эмийн аюулгүй байдлыг сайжруулахад чиглэгдэж байгаа бөгөөд төсөл дараах 3 бүрэлдэхүүн хэсгийн хүрээнд хэрэгжиж байна. Үүнд:

- Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг бэхжүүлэх,
- Хүний нөөцийн хөгжлийг сайжруулах,
- Эмийн аюулгүй байдлыг сайжруулах зэрэг болно.

2.13.2. Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр-4 нэмэлт санхүүжилт

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	16.2 сая зээлжих тусгай эрх
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2013-2020

**2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад 7,410.0 сая төгрөг
санхүүжилт**

Улаанбаатар хотын Сонгинохайрхан дүүргийн эмнэлгийг Улаанбаатар хотдоо загвар болохуйц олон төрлийн тусламж, үйлчилгээтэй нэгдсэн эмнэлэг болгон өөрчлөх, ингэхдээ мэс засал, эхийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэх, оношилгоо, лабораторийн хүчин чадлыг сайжруулах, амбулаторийн болоод хэвтэн эмчлүүлэх хэсгийн нэгдсэн удирдлага менежмент, сувилгааны загвар тусламж үйлчилгээ, эмнэлгийн хог хаягдлын боловсруулалт, халдвараас урьдчилан сэргийлэх, өвчтөн, санхүүгийн удирдлагад зориулсан технологийн хэрэгслүүд зэргийг боловсронгуй болгоход оршино.

2.13.3. Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр-5 төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	30.0 сая доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2013-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	20,280.0 сая төгрөг

Эрүүл мэндийн салбарын хөгжлийн дэмжих, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмж чанарыг сайжруулах, улсын хэмжээнд цусны аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх, эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын менежментийг сайжруулах, эрүүл мэндийн байгууллагын эрүүл ахуй, халдварын сэргийлэлт хяналтыг бэхжүүлэхэд оршино.

2.13.4. Баруун бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв байгуулах төсөл - Бельги Улсын зээлийн төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Бельги Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	14.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	6,440.0 сая төгрөг

Бүс нутгийн эрүүл мэндийн салбарын хөгжлийг дэмжих зорилгоор Баруун бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвд дэвшилтэт оношилгооны тоног төхөөрөмжийг нийлүүлж, эмч мэргэжилтнүүдийн чадавхыг бэхжүүлэх, баруун бүсийн иргэдэд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад оршино.

2.13.5. Цахим эрүүл мэнд төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	12.7 сая зээлжих тусгай эрх ~ 19.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2020
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	10,000.0 сая төгрөг

Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд цахим шийдлүүдийг шинээр хөгжүүлэн, нэвтрүүлэх, эрүүл мэндийн мэдээллийн уялдаа холбоо, нэгдмэл байдал, хэрэглээг нэмэгдүүлэх замаар эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, үр ашгийг одоогийн түвшнээс сайжруулах зорилготой.

Энэ зорилгын хүрээнд 1.Энтэрпрайз архитектур болон харилцан үйлчлэлцлийн тогтолцоог боловсруулах, эрүүл мэндийн өгөгдөл солилцооны механизмын стандартыг боловсруулах, турших. 2/ Эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийг хоорондоо стандартчилагдсан өгөгдөл солилцох боломжоор хангах, Эрүүл мэндийн мэдээллийн нэгдсэн системийн платформ байгуулах. 3/ Эрүүл мэндийн мэдээллийн үндэсний төвийг байгуулах, энэхүү төвийн стандартуудыг тогтоож, мөрдүүлэх механизмыг бий болгох, өгөгдөл хадгалах тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, өгөгдлийн сангийн менежмент хийх программ хэрэгсэл нийлүүлэх, лавлагааны үйлчилгээ боловсруулах, нэвтрүүлэх болно.

2.13.6. Түлэнхийн төв барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Кувейтын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	8.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	12,000.0 сая төгрөг

Монгол Улсын хэмжээнд түлэгдэлт, хөлдөлт, нөхөн сэргээх мэс заслын төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн үйлчилгээг цогц байдлаар үзүүлэх, олон улсын чанар стандартад бүрэн нийцүүлэх, орчин үеийн оношилгоо эмчилгээний багаж тоног төхөөрөмжөөр иж бүрэн тоноглох, ард иргэдийн эрүүл мэндийг чандлан сахихад өндөр ач холбогдолтой.

2.13.7. Үндэсний оношилгоо, эмчилгээний төв байгуулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНСУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	65.0 тэрбум вон
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2013-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	10,790.0 сая төгрөг

Төсөл нь хүн амын өсөлттэй холбогдон гарч буй бодит эрэлтэд тулгуурлан олон нийтэд эрүүл мэндийн үйлчилгээ, эмчилгээ, оношилгооны боломжит, хүртээмжтэй, чанартай үйлчилгээг үзүүлэх, гадаадад эмчлүүлэхээр явж буй өвчтөнүүдийн тоо болон эрүүл мэндийн нийт зардлыг бууруулах, орон нутгийн болон эрүүл мэндийн үйлчилгээ дутагдалтай газар илүү хүртээмжтэй эрүүл мэндийн үйлчилгээг бий болгох, оношилгооны алдаанаас үүдэн гарах нас баралтын хэмжээг бууруулах зорилготой.

2.13.8. Цахим эрүүл мэнд төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	18.9 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,000.0 сая төгрөг

Эрүүл мэндийн салбарын мэдээллийн технологийн дэд бүтцийг шинэчилж шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр болон программ хангамжийг нийлүүлнэ. Төслийн хүрээнд 14.8 сая ам долларын тоног төхөөрөмж (Үүнд: 7000 ширхэг компьютер, сервер, UPS, Diesel генератор, IT&IP төхөөрөмж, агааржуулагч, принтер, сканер болон принтер),

4.1 сая ам.долларын программ хангамж(үүнд: цахим-эмнэлэг програм хангамж, цахим-эмнэлэг цогц загвар, цахим-эмнэлэг програм хангамжийн инженерчлэл, сургалт)-ийн ажлууд хийгдэнэ. Эрүүл мэндийн яамны харьяа эмнэлэг-12, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг-21, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг-9, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг-6 тус тус хамрагдах юм.

2.13.9. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх - 2 шат” төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Австри Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	7.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	8,060.0 сая төгрөг

Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн оношилгоо, эмчилгээний чадавхыг бүрэн сайжруулснаар эх, эмэгтэйчүүд, хүүхдэд үзүүлж буй гуравдах шатлалын лавлагаа тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмж сайжирна. Төслийн хүрээнд оношилгоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмж суурилуулах, эмнэлгийн мэргэжилтэн, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн ажилтнуудын чадавхыг сайжруулах, шинэ технологи ашиглахтай холбоотой сургалтуудыг зохион байгуулна.

2.13.10. Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр - 6-ийн нэгдүгээр үе шатны төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	80.0 сая доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2024
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	2,400.0 сая төгрөг

Хот, хөдөөгийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээг бэхжүүлэх, аймаг, дүүргийн эмнэлгийн үйлчилгээг сайжруулах, стратегийн худалдан авалтын загварыг бэхжүүлэх мөн эрүүл мэндийн салбарын холбогдох төрийн байгууллагуудын худалдан авах ажиллагаа болон санхүүгийн удирдлагын чадавхыг бэхжүүлэхэд оршино.

2.13.11. Орон нутагт явуулын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглогдсон автомашин ханган нийлүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНПУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.8 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	230.0 сая төгрөг

Орон нутагт явуулын тусламж, үйлчилгээнд хэрэглэж буй эрүүл мэндийн байгууллагуудын түргэн тусламжийн автомашин явдаг бөгөөд автомашины хувьд бүрэн тоноглолгүй байдаг тул стандарт шаардлагыг хангах зорилготой.

2.13.12. МУ-ын ЗСҮТ ба зүрх судасны тусламж үйлчилгээг уялдуулан сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Люксембургийн Их Вант Улсын Засгийн газар
--	---

Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	1.3 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	500.0 сая төгрөг

Монгол улсын хүн амын эрүүл мэндийг сайжруулахад хувь нэмэр оруулах, тэр дундаа зүрх судасны төвийн болон үндэсний түвшин дэх зүрх судасны тусламж үйлчилгээг сайжруулах зорилготой.

2.14. ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД

2.14.1. Дарханы дулааны цахилгаан станцын турбины шинэчлэл, нэмэлт санхүүжилт төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар - KfW
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	4.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	500.0 сая төгрөг

Дархан-Уул аймгийн төв Дархан сумыг дулааны эрчим хүчээр найдвартай хангах, өсөн нэмэгдэж буй цахилгаан дулааны эрчим хүчний хэрэглээг хангахад оршино. Төслийн хүрээнд үйлдвэрлэгдэж нийлүүлэгдсэн үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг (ПТ-35/39-3,4/1,0 маркийн уурын турбин, Т-35-2У3 маркийн турбогенератор) угсарч суурилуулах, туршиж тохируулах, ажилд залгах, дутуу хийгдсэн барилга угсралтын ажлуудыг дуусгах, шинээр эргэлтийн усны шугам хоолой татах, цахилгаан хуваарилах байгууламж өргөтгөх, шинээр цахилгаан болон механик тоног төхөөрөмжүүдийг худалдан авах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэнэ.

2.14.2. Эрчим хүчний системийн үр ашиг төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар - KfW
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.3 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,250.0 сая төгрөг

Эрчим хүчний үр ашгийг дэмжих замаар эрчим хүчний үйлдвэрлэл ба хэрэглээг эдийн засаг, экологийн хувьд тогтворжуулж, эрчим хүчний найдвартай хангамжийг дээшлүүлэхэд хувь нэмэр оруулах явдал юм. Төслийн хүрээнд холбогдох хууль, дүрэм журмуудыг боловсруулах, шаардлагатай программ хангамж, мэдээллийн баазаар холбогдох байгууллагуудыг хангах зорилт тавин ажиллаж байна.

2.14.3. Улаанбаатар хотын Дөрөвдүгээр цахилгаан станцын үр ашгийг дээшлүүлэх төсөл, MON-P10 /JICA/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Япон Улсын Засгийн газар - ЯОУХААБ
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	4.0 тэрбум иен
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2014-2019

2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад 16,370.0 сая төгрөг санхүүжилт

Эрчим хүч, дулаан үйлдвэрлэхэд шаардагдах нүүрс, дизель түлшний хэмжээг тодорхой түвшинд хэмнэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, IV цахилгаан станцын дулааны болон эрчим хүчний үйлдвэрлэлийн бүтээмжийг нэмэгдүүлж, тулгамдаж буй эрчим хүчний дутагдлыг багасгах, иргэд болон аж ахуйн нэгжүүдийг тогтвортой, найдвартай эрчим хүчээр хангахад чухал хувь нэмэр оруулахад төслийн зорилго оршино.

2.14.4. Сэргээгдэх эрчим хүчийг нэмэгдүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	40.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,500.0 сая төгрөг

Монгол улсын Баруун бүсийн эрчим хүчний системд 25МВт нар, салхины эх үүсвэрийг суурилуулж алслагдсан бүс нутагт сэргээгдэх эрчим хүчийг хөгжүүлэх, сэргээгдэх эрчим хүчний зохицуулалтын хүрээнд боловсон хүчний чадамжийг нэмэгдүүлэх хөтөлбөрөөр дамжуулан их чадлын сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэрт оруулах хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжихэд оршино.

2.14.5. Эрчим хүчний үр ашиг нэмэлт санхүүжилт-II (Дарханы ДЦС-ын турбины шинэчлэл)

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар - KfW
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	5.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	13,040.0 сая төгрөг

Дархан хотыг дулааны эрчим хүчээр найдвартай тасралгүй хангах, өсөн нэмэгдэж буй дулааны эрчим хүчний хэрэглээг хангах зорилгоор Дулааны цахилгаан станцад шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхэд оршино. Энэхүү төсөл хэрэгжсэнээр Дархан хотын дулааны эрчим хүчний эх үүсвэр 25 жилийн хугацаанд найдвартай ажиллах юм.

2.14.6. Эрчим хүчний дамжуулах сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх (дэд станцууд) /ХБНГУ/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар - KfW
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	20.5 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	8,730.0 сая төгрөг

Төвийн эрчим хүчний системийн 1960-1970 онд суурилуулсан 110, 220 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцад суурилагдсан тоног төхөөрөмж,

тоноглолыг шинэчилж төвийн эрчим хүчний системийн найдвартай ажиллагааг хангах, алдагдлыг бууруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэхэд чиглэгдэх юм.

2.14.7. Сэргээгдэх эрчим хүчний төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	12.4 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	7,070.0 сая төгрөг

Төслийн зорилго нь Монгол Улсын эрчим хүчний салбарын хөгжлийг эрчимжүүлэх, нэн ялангуяа сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх, эрчим хүчний үйлчилгээний найдвартай байдлыг сайжруулахад оршино.

2.14.8. Эрчим хүчний салбарын төсөл - 2

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл, буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	Зээл: 30.7 сая зээлжих тусгай эрх ~ 42.0 сая ам.доллар,
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	13,180.0 сая төгрөг гадаад зээл,

Төслийн зорилго нь Монгол Улсын цахилгаан, эрчим хүчний үйлчилгээний найдвартай, тогтвортой байдлыг сайжруулна. Энэхүү зорилгын хүрээнд түгээх компаниудын эрчмийн алдагдлыг бууруулж, эдийн засгийн чадавхыг сайжруулах, техникийн найдвартай ажиллагааг хангах, баруун бүсийг байгальд ээлтэй цэвэр эрчим хүчний эх үүсвэрээр дотоодоос хангах зорилготой.

2.14.9. 10 аймгийн төвийн дулааны станц барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНСУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл, буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	148.7 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	21,250.0 сая төгрөг гадаад зээл

Архангай, Баянхонгор, Говь-Алтай, Говь Сүмбэр, Дундговь, Завхан, Өвөрхангай, Хэнтий, Төв, Сүхбаатар аймгуудын төвийн дулааны станцтай төвлөрсөн дулаан хангамжийн системд шилжүүлэх, техник, технологийн шинэчлэлт хийх, оршин суугчдыг найдвартай халаалт, хэрэглээний халуун усаар тогтмол хангах, ая тухтай, эрүүл орчныг бүрдүүлэхэд оршино.

2.14.10. Улаанбаатар-Мандалговь цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	118.9 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	25,000.0 сая төгрөг гадаад зээл

Улаанбаатар-Мандалговийн 330 кВ-ын овортой 2 хэлхээт 260 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 220 кВ-ын дэд станц барих бөгөөд төслийг хэрэгжүүлснээр Монгол Улсын нийгэм, эдийн засагт ихээхэн хувь нэмэр оруулах томоохон ашигт малтмалын орд газрууд болох Тавантолгой, Оюутолгой болон Цагаансуваргын цахилгаан эрчим хүчний үе шатны хэрэглээг төвийн эрчим хүчний системээс найдвартай хангах, мөн Тавантолгой цахилгаан станц ашиглалтад ороход 2 талын эх үүсвэртэй бүс хоорондыг холбосон чухал ач холбогдолтой цахилгаан дамжуулах агаарын шугамыг бий болгох юм.

2.14.11. Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станцын шинэчлэл төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	51.8 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	22,440.0 сая төгрөг

Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станцын суурилагдсан хүчин чадлыг 35 МВт-аар өргөтгөж, эрчим хүчний өсөн нэмэгдэж буй хэрэгцээг хангахад оршино. Төслийн хүрээнд СС-50 турбогенератор шинээр суурилуулж, хими ус цэвэрлэгээний тоног төхөөрөмжийг шинэчилж, эсрэг осмосын технологид шилжүүлэх, сүлжээний групп бойлер шинээр суурилуулах, хөргөх цамхаг шинээр барих, 3 км агаарын шугам, ил, далд хуваарилах байгууламж, трансформатор, цахилгаан удирдлага, хамгаалалт, автоматик болон тоног, төхөөрөмжүүдийн хамт суурилуулна.

2.14.12. Эрдэнэбүрэнгийн усан цахилгаан станц барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	288.5 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2023
2019 төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

Нийт 96 мвт-ын хүчин чадал бүхий усан цахилгаан станц барьж ашиглалтад оруулна. Баруун бүсийн эрчим хүчний системийн өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэгцээг найдвартай эх үүсвэрээр хангах, Үүсгүүр хүч чадлын зөв бүтцийг бүрдүүлэх, Импортын өндөр үнэтэй цахилгаан эрчим хүчийг дотоодын хямд эрчим хүчээр орлуулах, эрчим хүчний хангамжийн аюулгүй байдлыг баталгаажуулан эрчим хүчний найдвартай ажиллагааг хангах, системд холбогдон ажиллах нар болон салхин паркын ажиллагааг дэмжих боломжтой, ОХУ-аас импортлож байгаа эрчим хүчийг бууруулж усан цахилгаан станцыг ашиглаж бүс нутгийн эдийн засгийн чадавхыг сайжруулна.

2.15. УУЛ, УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД

2.15.1. Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	ХБНГУ-ын Засгийн газар - KfW
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	1,000 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2022
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	46,200.0 сая төгрөг

Газрын тос боловсруулах үйлдвэрийг дотоодын түүхий эдийг түшиглэн байгуулж, Монгол улсыг газрын тосны бүтээгдэхүүнээр хангаж, газрын тос, цаашилбал аж

үйлдвэрийн цогцолборын томоохон бүрэлдэхүүн хэсэг болох нефьт-химийн үйлдвэрийн суурийг бий болгох зорилготой.

2.16. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

2.16.1. Төрийн аудитын чадавхийг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	380.0 мянган ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	50.0 сая төгрөг

Төрийн аудитын байгууллагын гүйцэтгэж байгаа санхүүгийн аудитын арга зүй, стандартад үнэлгээ хийлгэх, төрийн аудитын ажилтнуудын мэргэжлийн тасралтгүй сургалтын хөтөлбөр боловсруулах болон хувийн аудитын компанитай гэрээлэх, тэдгээрт хяналтыг сайжруулах замаар төрийн аудитын чадавхийг бэхжүүлнэ.

2.17. НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА

2.17.1. Усны шугам сүлжээг шуудуу ухалгүйгээр сэргээн засварлах технологи нэвтрүүлэх төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Австри Улсын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	7.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотын цэвэр, бохир усны шугам сүлжээ нь 1950-аад оноос эхлэн ашиглалтад орж 30-50 жилийн насжилттай учир хуучирч, их хэмжээний зэврэл үүссэн ундны усны шугам сүлжээг дэлхийн олон оронд дэлгэрсэн бага зардлаар ус хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээг сэргээн сайжруулах шинэ технологийг нэвтрүүлэх замаар шугам хоолойн насжилтыг уртасгах, шугам сүлжээнд гарах урсгал зардлын хэмжээг бууруулах, энэ чиглэлийн мэргэжлийн нэгж бий болгох, шинэ төрлийн мэргэжлийн боловсон хүчнийг сургаж бэлтгэх юм.

Зээлийн хөрөнгөөр Улаанбаатар хотын Ус хангамжийн шугам сүлжээг шуудуу ухалгүйгээр сэргээн сайжруулах технологийг нэвтрүүлэхэд шаардлагатай иж бүрэн тоног төхөөрөмж, нийт 44 км шугам хоолой доторлох түүхий эд материал, технологи дамжуулах, мэргэжилтэн бэлтгэх сургалт зэргийг авах юм.

2.17.2. Нийслэлийн нийтийн тээврийг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл, буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	29.7 сая ам.доллар, 19.8 сая зээлжих тусгай эрх, 1.5 сая ам.доллар буцалтгүй тусламж
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2020

2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт 10,860.0 сая төгрөг гадаад зээл,
2,700.0 сая төгрөг тусламж

Улаанбаатар хотын босоо тэнхлэгийн дагуу 7.7 км замыг сайжруулах, Энхтайваны гүүрний өргөтгөлийн ажил, босоо тэнхлэгийн дагуу тусгай замын автобусны 14 км шугамын барилгын ажил, цахилгаан тээврийн хэрэгслийн 14 км замын дэд бүтцийг сайжруулах ажил, автобусны байршил тогтоох удирдлагын системийг нэвтрүүлэхэд оршино.

2.17.3. Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон Санхүүжилтийн хэлбэр Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	Азийн хөгжлийн банк Хөнгөлөлттэй зээл, буцалтгүй тусламж 27.5 сая ам.доллар, 14.5 сая зээлжих тусгай эрх, 3.7 сая ам доллар буцалтгүй тусламж
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2012-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	50,000.0 сая төгрөг гадаад зээл, 2,640.0 сая төгрөг тусламж

Улаанбаатар хотын хөрс агаарын бохирдлын үндсэн эх үүсвэрийг бий болгож буй хотын хойд хэсэгт байрлах Баянхошуу, Сэлбэ, 7 буудлыг сонгон авч инженерийн дэд бүтцээр бүрэн хангагдсан, амьдралын таатай орчныг бүрдүүлэх хотын дэд төвүүдийг бүтээн байгуулахад оршино.

2.17.4. Улаанбаатар хотын цэвэр агаар төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон Санхүүжилтийн хэлбэр Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	Дэлхийн банк Хөнгөлөлттэй зээл 9.7 сая зээлжих тусгай эрх ~ 16.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2012-2019
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	1,680.0 сая төгрөг

Төслийн зүгээс агаарын бохирдлыг бууруулах богино болон дунд хугацааны арга хэмжээг хэрэгжүүлж, боловсруулахад дараах гурван чиглэлээр дэмжлэг үзүүлнэ. Үүнд: 1. гэр хорооллын орчинд нарийн ширхэгт тоосонцрын агууламжийг бууруулахын тулд сайжруулсан зуухны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх; 2. Улаанбаатар хотын төвийн бүсэд нарийн ширхэгт тоосонцрын агууламжийг багасгах зорилгоор үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнүүдийг хэрэгжүүлэх болон тэргүүлэх ач холбогдол бүхий бодлогын зөвлөмжүүд боловсруулах; 3.Олон нийтийн ойлголтыг нэмэгдүүлэх, хөтөлбөрийн уялдаа холбоог хангах зэрэг болно.

2.17.5. Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл /Европын хөрөнгө оруулалтын банк/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон Санхүүжилтийн хэлбэр Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	Европын хөрөнгө оруулалтын банк Хөнгөлөлттэй зээл 22.1 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2014-2023

**2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад 30,000.0 сая төгрөг
санхүүжилт**

Улаанбаатар хотын хөрс агаарын бохирдлын үндсэн эх үүсвэрийг бий болгож буй хотын хойд хэсэгт байрлах Баянхошуу, Сэлбэ, 7 буудлыг сонгон авч инженерийн дэд бүтцээр бүрэн хангагдсан, амьдралын таатай орчныг бүрдүүлэх хотын дэд төвүүдийг бүтээн байгуулахад оршино. Азийн хөгжлийн банктай хамтарсан санхүүжилтийн хэлбэрээр хийгдэж байна.

2.17.6. Замын цагдаагийн газрын ойролцоох гүүрэн гарц төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	42.4 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	5,000.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотыг хөгжүүлэх Ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу Улаанбаатар хотын авто замын сүлжээг өргөтгөж, замын хөдөлгөөний ачааллыг бууруулж, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг сайжруулахад оршино.

2.17.7. Яармагийн шинэ гүүр барих, хуучин гүүрийг засварлах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	30.3 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	3,670.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх Ерөнхий төлөвлөгөөний тодотгол, 2030 оны хөгжлийн чиг хандлага баримт бичигт тусгагдсаны дагуу хөдөлгөөний эрчмийг сайжруулах, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, олон улсын норм дүрэм, стандартад нийцүүлэн төлөвлөх, иргэдийг ая тухтай саадгүй зорчуулах, хотыг өнгө үзэмжтэй болгох, түгжрэлийг багасгах, хөдөлгөөний нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэхэд гол зорилготой.

2.17.8. Улаанбаатар хотын нийтийн аж ахуйн үйлчилгээг сайжруулах, гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр–2 дугаар үе шат

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	37.1 сая ам.доллар, 21.6 сая зээлжих тусгай эрх
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2017-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	1,000.0 сая төгрөг

Олон шатлалт санхүүжилтийн хэрэгслийн 2 дугаар үе шатны хүрээнд: (i) хотын хойд хэсэг болох Дамбадаржаа болон Дэнжийн 1000 орчмын гэр хорооллыг дахин төлөвлөж, хотын дэд бүтцийг сайжруулан тэлж, 1 дүгээр үе шатанд хамрагдсан Сэлбэ, Баянхошуу дэд төвүүдэд нэмэлт хөрөнгө оруулалт хийх; (ii) нийгэм-эдийн засгийн

байгууламжийн хүрэлцээг нэмэгдүүлэх; (iii) институцийг бэхжүүлэх болон чадавхыг бий болгох ажлыг үргэлжлүүлэн хийнэ.

2.17.9. Улаанбаатар хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн орон сууц ба дахин төлөвлөлтийн төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	225.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2023
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	5,000.0 сая төгрөг

Төлбөрийн чадварт нийцсэн, байгаль орчинд ээлтэй орон сууцыг барих, гэр хорооллыг дахин төлөвлөх хөтөлбөрийн хүрээнд ногоон байгууламжийг бий болгох, ингэснээр агаар болон хөрсний бохирдлыг бууруулж, гэр хорооллын иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулна. Мөн, хувийн хэвшлийн оролцоог дэмжиж, ажлын байрыг бий болгоно.

2.17.10. Хог хаягдлын менежмент, дахин боловсруулалтын төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	3.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2021
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	720.0 сая төгрөг

Улаанбаатар хотын хог хаягдлын менежментийг сайжруулах замаар иргэдийн эрүүл, аюулгүй таатай орчинд амьдрах нөхцөл, боломжийг бүрдүүлж, хөрсний бохирдлыг багасгах зорилготой.

2.17.11. Гачууртын уулзвараас Налайх-Чойрын уулзвар хүртэлх 20.9 км авто зам барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	38.2 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2020
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	44,600.0 сая төгрөг

Гачууртын уулзвараас Налайх-Чойрын уулзвар хүртэлх 20.9 км авто замын өргөтгөл, шинэчлэл хийх төслийн хүрээнд өмнө 1960-1970 онд баригдсан ашиглалтын хугацаа 50-с дээш жил болсон авто замыг 4 эгнээ болгон өргөтгөх, техник ашиглалтын түвшинг нэмэгдүүлэх, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг бий болгоход төслийн зорилго оршино.

2.17.12. Туул гол дээгүүр Баянзүрхийн 288 у/м болон Сонсголонгийн 289.4 у/м төмөр бетон гүүрийг шинээр барих төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНХАУ-ын Засгийн газар – Эксим банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	21.5 сая ам.доллар

Төсөл хэрэгжих хугацаа 2016-2019
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт 5,000.0 сая төгрөг

Төслийн хүрээнд Улаанбаатар хотод шинээр баригдаж буй замын зорчих хэсэгтэй нийцүүлэн замын хөдөлгөөний шинэ урсгалыг бий болгох, дэд бүтцийг байгуулах зорилгоор гүүр барихад оршино.

Туул гол дээр шинээр барих Баянзүрхийн 288 у/м гүүрний бүтээн байгуулалтын хүрээнд Гачууртын уулзвараас Налайх, Чойрын уулзвар хүртэлх авто замын урсгал бүрийг 2 эгнээ болгон өргөтгөж, техник ашиглалтын түвшнийг нэмэгдүүлж, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж, Гачууртын уулзвараас Баянзүрхийн товчоо хүртэлх замд нэг урсгалын 3 км авто замыг шинээр төлөвлөх юм. Мөн Туул гол дээр шинээр барих Сонсголонгийн 289.4 у/м гүүрний бүтээн байгуулалтын хүрээнд тус гүүртэй холбогдож буй авто замын гүүрний зорчих хэсгийг авто замын зорчих хэсэгтэй уялдуулан өргөтгөж, шинэчлэхээр ажил хийгдэж байна.

2.17.13. Улаанбаатар хотын цэвэр агаар төсөл-2

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Дэлхийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	12.0 сая ам.доллар
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	3,500.0 сая төгрөг

Төслийн зүгээс агаарын бохирдлыг бууруулах богино болон дунд хугацааны арга хэмжээг хэрэгжүүлж, боловсруулахад дараах гурван чиглэлээр дэмжлэг үзүүлнэ. Үүнд: 1. гэр хорооллын орчинд нарийн ширхэгт тоосонцрын агууламжийг бууруулахын тулд сайжруулсан зуухны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх; 2. Улаанбаатар хотын төвийн бүсэд нарийн ширхэгт тоосонцрын агууламжийг багасгах зорилгоор үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнүүдийг хэрэгжүүлэх болон тэргүүлэх ач холбогдол бүхий бодлогын зөвлөмжүүд боловсруулах; 3.Олон нийтийн ойлголтыг нэмэгдүүлэх, хөтөлбөрийн уялдаа холбоог хангах зэрэг болно.

2.17.14. Улаанбаатар хотын хатуу хог хаягдлыг боловсруулах байгууламжийг шинэчлэх төсөл /ЕСБХБ-ны тусламж/

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл, Буцалтгүй тусламж
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	9.7 сая ам.доллар гадаад зээл, 5.0 сая ам.доллар буцалтгүй тусламж
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2019-2021
2019 оны төсөвт тусгах гадаад санхүүжилт	2,000.0 сая төгрөг гадаад зээл, 50.0 сая төгрөг буцалтгүй тусламж

Улаанбаатар хотын хүн амын өсөлт, барилгажуулалтын үр дүнд их хэмжээгээр үүсч буй хатуу хог хаягдлыг зүй зохистой устгах, боловсруулах зорилготой.

2.18. ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

2.18.1. Дархан хотын бохир усны менежментийг сайжруулах төсөл

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	Азийн хөгжлийн банк
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	9.4 сая ам.доллар, 6.2 сая зээлжих тусгай эрх
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2015-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	9,000.0 сая төгрөг

Дархан хотын бохир усны менежмент сайжирч, бохир ус цэвэрлэх төв байгууламж (ТЦБ), ариутгах татуурга болон насосны станцын үйл ажиллагааны түвшинг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ. Мөн төслөөр Дарханы ус сувгийн байгууллагын удирдлагын чадавхыг бэхжүүлнэ.

2.19. ОРХОН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

2.19.1. Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах

Санхүүжүүлэгч байгууллага, орон	БНПУ-ын Засгийн газар
Санхүүжилтийн хэлбэр	Хөнгөлөлттэй зээл
Санхүүжилтийн нийт хэмжээ	9.0 сая евро
Төсөл хэрэгжих хугацаа	2018-2020
2019 оны төсөвт тусгагдсан гадаад санхүүжилт	7,000.0 сая төгрөг

Хатуу хог хаягдал ангилах,ялгах, боловсруулах үйлдвэр бий болгох зорилготой.